

ASKERLİK KANUNU ⁽¹⁾

Kanun Numarası : 1111
Kabul Tarihi : 21/6/1927
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 12 - 17/7/1927 Sayı : 631 - 635
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 3 Cilt : 8 Sayfa : 866

*
* *

Bu Kanun ile ilgili olarak Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe yönetmelikler için, "Yönetmelikler Külliyesi" nin kanunlara göre düzenlenen nümerik fihristine bakınız.

*
* *

Madde 1 – Türkiye Cumhuriyeti tebaası olan her erkek, işbu kanun mucibince askerlik yapmağa mecburdur.
(Son fıkra mülga: 4/1/1961 - 211/119 md.)

- (1) (a) Kanunun adı Askerlik Mükellefiyeti Kanunu iken, 20/11/1935 tarih ve 2850 sayılı Kanunun 1. maddesi ile Askerlik Kanunu olarak değiştirilmiştir.
- (b) Bu Kanunun, 10/4/1944 tarih ve 4541 sayılı Kanunda yazılı muhtarlığa ait vazifelerle ilgili hükümleri mezkûr Kanunun 24. maddesi ile ilga edilmiştir.
- (c) Bu Kanunda geçen "erat" tabiri, 4/1/1961 tarih ve 211 sayılı Kanunun 118. maddesi ile "erbaş ve er" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.
- (d) Bu Kanunun muhtelif maddelerinde yer alan "artık erat" "ruhsatlı erat" ibarelerinin, bu ibareleri, ihtiva eden maddelerden çıkarıldığı, 27/7/1970 tarih ve 1315 sayılı Kanunun 3. maddesinde belirtilmiş olup, hükmün gereği yerine getirilmiştir.
- (e) Bu Kanunun, 16/6/1927 tarih ve 1076 sayılı Kanunda ek ve değişiklik yapan 27/7/1970 tarih ve 1316 sayılı Kanuna aykırı hükümleri, anılan Kanunun 3.maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.
- (f) Bu Kanunda geçen "ihtiyat zabıt ve ihtiyat askeri memurlar" ibareleri 29/11/1983 tarih ve 2962 sayılı Kanunun 2. maddesi ile "yedek subay ve yedek askeri memurlar" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Madde 2 – (Değişik: 22/1/2015 - 6586/12 md.)

Askerlik çağı her erkeğin nüfus kayıtlarında yazılı olan yaşına göredir ve yirmi yaşına girdiği yılın ocak ayının birinci gününden başlayarak kırk bir yaşına girdiği yılın ocak ayının birinci gününde bitmek üzere en çok yirmi bir yıl sürer. Bu süre, Genelkurmay Başkanlığının göstereceği lüzum, Millî Savunma Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararıyla beş yıla kadar uzatılabilir veya kısaltılabilir.

Türk vatandaşlığına sonradan alınanlar askerliklerini, vatandaşlığa alındıkları tarihteki yaş ve öğrenim durumlarına göre o yaştaki Türk vatandaşı yükümlüler gibi yaparlar. Bunlardan gelmiş oldukları ülkelerde askerlik yaptıklarını veya askerlik hizmetini yerine getirmiş sayıldıklarını belgeleyenler ile vatandaşlığa alındıkları yıl yirmi iki yaşında olanlar askerlik yapmış sayılırlar. Bunların askerlikleri, istekleri hâlinde vatandaşlığa alındıkları tarihten itibaren iki yıl süreyle ertelenir. Ertelemelerinin sona ereceği yıl yoklamaları yapılarak o yıl askerlik çağına giren doğumlularla işlem görürler. Bunlar, seferberlik hâlinde ihtiyaca göre askere sevk edilebilirler.

Çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybettikten sonra yeniden Türk vatandaşlığını kazananların askerlik işlemleri, önceki askerlik safahatları dikkate alınarak bu Kanunun durumlarına uyan hükümlerine göre yürütülür.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kanunlarına göre zorunlu askerlik hizmetini yerine getirdiklerini belgelendiren Türk vatandaşları bu Kanun hükümlerine göre askerlik yapmış sayılırlar.

Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenen esaslara göre; yurt dışında doğan ve ikamet edenler ile kanuni rüşt yaşına kadar yabancı bir ülkeye gitmiş olanlardan buldukları ülke vatandaşlığını da kazanan Türk vatandaşları, talepleri hâlinde, durumlarına uyan ve bu Kanunun öngördüğü askerlik statülerinden biri içerisinde askerlik mükellefiyetlerini otuz sekiz yaşını tamamladıkları yılın sonuna kadar yerine getirebilirler veya tabiiyetinde buldukları diğer ülkede askerlik yapmış olduklarını belgelemek kaydıyla mükellefiyetlerini yerine getirmiş sayılırlar. Bunların otuz sekiz yaş sonuna kadar askerlikleri ertelenmiş kabul edilir.

Madde 3 – Askerlik çağı, yoklama devri, muvazzaflık ve yedek olmak üzere üç devreye ayrılır.

Madde 4 – (Değişik: 22/5/2012 - 6318/1 md.)

Yoklama devri, askerlik çağının başlangıcından muvazzaflık hizmetinin başlangıcına kadar geçen süredir.

Madde 5 – (Değişik: 25/1/1984 -2973/1 md.)

(Değişik: 21/7/1999 - 4414/2 md.)

Erbaş ve erler için muvazzaflık hizmeti süresi; Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri ile Jandarma Genel Komutanlığında on sekiz aydır. Bu sürenin, barışta, önce on beş aya ve bilahare on iki aya kadar indirilmesine, Silahlı Kuvvetlerin de ihtiyacı dikkate alınarak, Bakanlar Kurulunca karar verilebilir.⁽¹⁾

(Ek: 21/7/1999 - 4414/2 md.) 1076 sayılı Kanun hükmüne tabi yükümlülerden; bu yükümlülüklerini istekleriyle veya seçim sonucu yedek subay adayı olmadıkları için erbaş veya er olarak yerine getireceklerin hizmet süresi aynı celbe tabi olup, yedek subay adayı olarak ayrılanların hizmet süresinin yarısı kadardır.

Bu hizmetler askerlik şubesinden sevk tarihinden başlar. Belirtilen sürelerden fazla askerlik yapanların fazla hizmetleri, askerlik çağının sonundan iki kat olarak düşülür.

Bu Kanunun tespit ettiği esaslar dışında veya muvazzaflık hizmetini yapmadıkça hiç bir fert askerlik çağından çıkarılamaz.

Madde 6 – (Mülga : 27/7/1970 - 1315/3 md.)

Madde 7 – Muvazzaflık devrinin hitamından askerlik çağının nihayetine kadar olan kısım yedek devridir.

Bahriyede askerlik yapıp yedeğe geçenlerin bahriyeye alınmayacak olanları kara ordusu yedeği sayılır.

Madde 8 – (Değişik: 11/2/2014 - 6519/1 md.) Her sene yoklamaları sonucunda askere elverişli oldukları tespit edilenler, Genelkurmay Başkanlığının teklifi üzerine Millî Savunma Bakanlığınca belirlenecek celp ve sevk esaslarına göre 21 yaşına girdikleri sene askere alınmak üzere çağrılırlar.

Madde 9 – İhtiyaç halinde askerin toplanması ve terhis zamanları Erkanı Harbiyei Umumiyenin göstereceği lüzum ve Heyeti Vekilenin kararı üzerine Müdafaai Milliye Vekaletince kısmen veya tamamen değiştirilir.

Madde 10 – (Değişik: 20/11/1984 - 3081/1 md.)

Askerlik yükümlülüğüne tabi tutulma ve bu yükümlülüğün nasıl yerine getirilmiş sayılacağına dair esaslar aşağıda gösterilmiştir.

1. **(Değişik: 16/4/1987 - 3358/6 md.)** Her celp yılından evvel o yıl silah altına alınacak miktar, kaynak olarak Millî Savunma Bakanlığınca tespit edilerek Genelkurmay Başkanlığına bildirilir. Genelkurmay Başkanlığı da Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç miktarını tespit ederek Millî Savunma Bakanlığına bildirir.

(1) 21/10/2013 tarihli ve 2013/5501 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile bu fıkrada yer alan Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında 1111 sayılı Askerlik Kanununa tabi yükümlülerin muvazzaflık askerlik hizmet süresinin, 1/1/2014 tarihinden geçerli olmak üzere, silah altındaki yükümlüleri de kapsayacak şekilde, erbaş ve erler için 15 aydan 12 aya indirilmesi kararlaştırılmıştır.

2. **(Değişik: 21/5/1992 - 3802/2 md.)** O yıl askere alınacakların tamamı, mevcut celp sistemine uygun olarak temel askerlik eğitimine tabi tutulur. Her celp döneminde eğitim merkezlerine sevk edilen miktar Genelkurmay Başkanlığınca belirlenenden fazla ise; ihtiyaç fazlası olan yükümlüler, temel askerlik eğitimini müteakip, o yılın 1 Ocak tarihindeki T.C. Merkez Bankası döviz alış kurları esas alınarak, dövizle askerlik için tespit edilen miktarın yarısının karşılığı Türk Lirası bedel ödemek veya istekte bulunan kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapmak suretiyle askerlik hizmetlerini yerine getirmiş sayılırlar.

Saklı, yoklama kaçağı veya bakaya durumunda bulunanlar ihtiyaç fazlası kapsamına alınmazlar

3. **(Değişik: 16/4/1987 - 3358/6 md.)** Genelkurmay Başkanlığınca Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı olarak belirlenen yükümlüler askerlik hizmetini bu Kanun hükümlerine göre erbaş veya er olarak yerine getirirler.

Bedel ödemek isteğinde bulunanlar ile kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirileceklerin miktarı, Türk Silahlı Kuvvetleri ihtiyaç fazlası miktarından az ise; geri kalan ihtiyaç fazlası yükümlüler kalan askerlik hizmetini, bu Kanun hükümlerine göre erbaş veya er olarak yerine getirirler.

4. **(Değişik: 16/4/1987 - 3358/6 md.)** İhtiyaç fazlası yükümlülerle ilgili işlemler aşağıda belirtilmiştir.

A) Bedel ödemeye istekli olanlar ile ilgili işlemler:

a) Temel askerlik eğitimini müteakip, her celp döneminde, bedel ödeyecek yükümlü miktarı, Türk Silahlı Kuvvetleri ihtiyaç fazlası ve kamu kurum ve kuruluşları tarafından istenen yükümlü miktarı dikkate alınarak Genelkurmay Başkanlığınca tespit edilir.

b) Askerlik yükümlülüklerini bedel ödeyerek yerine getirecekler istekle tespit edilir.

c) İstekli miktarı Genelkurmay Başkanlığınca tesbit edilen miktardan fazla olduğu takdirde; bedel ödeyecekler, bedel ödemeye istekli olanların tamamının iştirak ettirileceği kura ile tespit edilir.

d) İstekli miktarı, Genelkurmay Başkanlığınca tespit edilen miktara eşit veya az ise; kuraya başvurulmaz ve bunların tamamı bedel ödeyerek askerlik yükümlülüklerini yerine getirmiş sayılırlar.

e) Bedel ödemekten vazgeçen veya ödeme yükümlülüklerini vaktinde yerine getirmeyen yükümlüler, kalan askerlik sürelerini Türk Silahlı Kuvvetlerinde erbaş veya er olarak tamamlarlar.

f) Bedel ödeme esasları ve yükümlüler için uygulanacak işlemler ile bedel verecek yükümlülerin tespiti işlemi Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir.

B) Kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilecek yükümlülerle ilgili işlemler:

a) Yükümlü istihdam etmek isteyen kamu kurum ve kuruluşları, ihtiyaç miktarını her celp döneminden iki ay önce bağlı veya ilgili buldukları Bakanlık kanalı ile Milli Savunma Bakanlığına bildirirler.

b) Kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilecek yükümlüler, bedel ödemek isteyenler dışında kalan yükümlüler arasından, Genelkurmay Başkanlığınca belirlenecek miktar ve esaslara göre, kura çekmek suretiyle tespit edilir ve ayrılır. Genelkurmay Başkanlığınca Türk Silahlı Kuvvetleri ihtiyacı olarak önceden belirlenen tahsil ve meslek gruplarında bulunan yükümlüler bu kuraya iştirak ettirilmezler.

c) Kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilen yükümlülerin istihdam şekilleri ile tabi olacakları esas ve usuller Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilir.

d) İhtiyaç fazlası olarak kamu kurum ve kuruluşları emrine verilen yükümlüler hakkında firar, hava değişimi ve izin tecavüzü, kısa süreli firar ve izin tecavüzü suçlarından dolayı Askeri Ceza, Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanun ve Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri uygulanır. Bu konularda yükümlünün görev yerine en yakın askeri mahkeme veya disiplin mahkemesi yetkilidir.

e) Bu yükümlülerin kamu kurum ve kuruluşlarında çalıştıkları süre içerisinde askerliğe elverişli olmadıkları yolundaki müracaatları Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurumlarınca incelenerek, askerliğe elverişli olmadığı tespit edilenler hakkında "Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliği" hükümleri uygulanır. ⁽¹⁾

f) Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilecek yükümlülerin muayene ve tedavileri ile her türlü sağlık işlemleri görevlendirildikleri kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılır.

g) Yükümlülerin Silahlı Kuvvetlerdeki erbaş ve erler gibi iase edilmeleri, giydirilmeleri, barındırılmaları ve diğer istihkakları Bakanlar Kurulunca belirlenecek esaslara göre bağlı buldukları kamu kurum ve kuruluşlarınca karşılanır.

h) Yükümlüler diğer hususlarda verildikleri kamu kurum ve kuruluşlarının statüsüne tabidir.

5. **(Değişik: 16/4/1987 - 3358/6 md.)** Yükümlülerin çalıştırılacakları kamu kurum ve kuruluşlarının Milli Savunma Bakanlığı ile ilişkileri, terhis işlemleri, kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili diğer hususlar Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilir.

6. Yükümlülüklerini kamu kurum ve kuruluşlarında çalışarak veya para ödeyerek yerine getirenler terhis edilerek yedeğe alınırlar. Bunların tamamı veya bir kısmı, eğitim, tatbikat, asayiş, olağanüstü hal, sıkıyönetim veya savaş hallerinde Bakanlar Kurulu Kararıyla göreve çağırılabilirler.

7. **(Değişik: 16/4/1987 - 3358/6 md.)** Seferberlik ve savaş hallerinde, bu maddenin askerlik yükümlülüğünün bedel ödeyerek veya kamu kurum ve kuruluşlarında çalışarak yerine getirilmesi ile ilgili hükümleri uygulanmaz.

8. Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliğine göre bedeni kabiliyeti askerliğe elverişli olmayanlar askerlik hizmetinden muaf tutulurlar.

9. **(Değişik: 5/2/2009 - 5837/2 md.)** Askerlik hizmetini yerine getirmekte iken ölen, akıbeti meçhul kalan, hakkında gaiplik kararı alınan veya maluliyet aylığı bağlanmasını gerektirecek biçimde malul olanların;

a) Baba ve annesinin müşterek olarak talep ettiği veya baba ya da annesinden biri ölmüş ise sağ olanın talep ettiği kardeşlerinden biri, istekli olmadıkça silah altına alınmaz veya silah altında ise terhis edilir,

b) Baba ve annenin müştereken anlaşamadıkları veya her ikisinin de ölmüş olması durumunda; öncelikle silah altında olan kardeşi var ise istekli olması halinde terhis edilir, silah altında olan kardeşi yok ise veya silah altında olan kardeşi terhis olmak istemez ise askerlik hizmet sırası gelen ilk kardeş istekli olmadıkça silah altına alınmaz.

(1) 3/10/2016 tarihli ve 676 sayılı KHK'nin 47 nci maddesiyle, bu alt bentte yer alan "askeri hastaneler" ibaresi "Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili" şeklinde değiştirilmiştir.

Askerlik hizmetini yerine getirmekte iken 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında hayatını kaybeden yükümlülerin kendilerinden olma erkek çocukları ile aynı anne ve babadan olan kardeşlerinin tamamı, istekli olmadıkça silah altına alınmaz ve silah altındakiler istekleri halinde terhis edilir.

Bu bent hükümleri seferberlik ve savaş halinde uygulanmaz.

10. (Mülga: 22/1/2015-6586/110 md.)

11. Barışta, sıkıyönetim, olağanüstü hal veya seferberlik hallerinde veya savaşta, askerliğini henüz yapmadan, Genelkurmay Başkanlığının göstereceği lüzum üzerine Bakanlar Kurulunun gerekli gördüğü sahalarda özel olarak görevlendirilen gönüllüler, Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen şartlara uydukları takdirde askerlik hizmetinden muaf tutulur.

12. (Mülga: 22/1/2015-6586/110 md.)

13. (Değişik: 2/1/2017-KHK-680/23 md.) Harp okulları, Gülhane Askeri Tıp Akademisi ve astsubay meslek yüksek okulları, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi veya Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı adına okudukları üniversite, fakülte veya yüksek okullardan ilişiği kesilenlerin, bu okullarda ay olarak okudukları sürenin üçte biri muvazaflık hizmetinden sayılır. Bu yükümlüler mutlaka askerlik eğitimine tabi tutulur. Ancak harp okullarında veya Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinde geçen sürenin muvazaf askerlik hizmet süresini karşılaması halinde bunlar temel askerlik eğitimine tabi tutulmadan yedeğe geçirilirler.

Madde 11 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/22 md.)

Madde 12 – Yoklamada⁽¹⁾ bulunmayan ve bulunamadıklarına dair bu kanunda yazılı bir mazeret gösterememiş olanlara (Yoklama kaçağı), (...) ⁽¹⁾ yoklamada bulunarak (...) ⁽¹⁾ asker edildikleri halde istenildikleri sırada gelmeyenlere veya gelip de askerlik yapacakları kıtalara gitmeksizin toplandıkları yerlerden veya yollardan savuşanlara (bakaya), askere girdikten sonra izin almaksızın savuşanlara (fırar), askerde iken işleri için veya hastalanarak izin veya tebdilihava aldıkları halde izin veya tebdilihava gününü geçirenlere de (izinsiz), yirmi yaşlarına girmiş oldukları halde isimlerini nüfus (...) ⁽¹⁾ kütüğüne geçirmemiş bulunanlara da (saklı) denir. Alelümum altı ay ve daha fazla talim görmüş erbaş ve ere (usta asker), altı aydan daha az talim görmüş veya hiç talim görmemiş erbaş ve ere (acemi asker) denir. ⁽¹⁾

Askeralma İşlemleri⁽²⁾

Madde 13 – (Değişik: 22/5/2012 - 6318/3 md.)

Askeralma işlemleri Millî Savunma Bakanlığınca yürütülür.

(1) 22/5/2012 tarihli ve 6318 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle bu maddenin birinci fıkrasında yer alan “Son yoklamada” ibaresi “Yoklamada” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkrada yer alan “son”, “numara ile veya numarasız” ve “ve ahziasker” ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.

(2) Bu maddenin başlığı “Askerlik daireleri” iken, 22/5/2012 tarihli ve 6318 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

*Yoklama***Madde 14 – (Değişik: 22/5/2012 - 6318/4 md.)**

Yükümlülerin sağlık muayenelerinin yapılarak askerliğe elverişli olup olmadıkları, öğrenim durumları, meslekleri ve niteliklerinin belirlenmesi işlemine yoklama denir.

Askerlik çağına gireceklerin kimlik bilgileri İçişleri Bakanlığınca her yıl ekim ayında Millî Savunma Bakanlığına bildirilir.

Askerlik çağına girenler ile bunlarla işleme tabi olanların yoklaması, her yıl 1 Ocak günü başlar ve o yıl askerlik çağına giren doğumluların silah altına alınacağı ilk celp ve sevk tarihinin bitimine kadar devam eder.

(Değişik dördüncü fıkra: 3/10/2016-KHK-676/48 md.) Yükümlülerin sağlık muayeneleri Türk Silahlı Kuvvetleri sağlık yeteneğine ilişkin yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre yapılır. Bu muayeneler, askerlik şubesinin bulunduğu yerde öncelikle varsa kayıtlı olduğu aile hekimi tarafından, yoksa en yakın resmi sivil sağlık kuruluşunda tek tabip tarafından yapılır. Aile hekimlerince veya resmi sağlık kuruluşunca hakkında karar verilmeyenler Sağlık Bakanlığınca belirlenen en yakın yetkili sağlık kurullarına sevk edilir.

(Değişik beşinci fıkra: 3/10/2016-KHK-676/48 md.) Yükümlüler hakkında ertesi yıla bırakma, sevk geciktirmesi veya askerliğe elverişli değildir kararlı sağlık raporlarını tanzim etmeye yetkili makam, Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kuruluşu sağlık kuruludur. Ancak, yatalaklar ile gözle görülür rahatsızlığı bulunanlar hakkında ertesi yıla bırakma, sevk geciktirmesi veya askerliğe elverişli değildir kararlı sağlık raporları, askerlik şubesi başkanı veya vekili ile mülki amirliklerce görevlendirilen resmi iki sivil (varsa biri aile hekimi) tabipten teşkil edilecek geçici sağlık kurulunca verilebilir. Geçici sağlık kurulunca karar verilemeyen yükümlüler askerlik şubelerince Sağlık Bakanlığınca belirlenen en yakın yetkili sağlık kurullarına sevk edilirler.

Yoklama döneminde düzenlenen her türlü sağlık kurulu raporu, Millî Savunma Bakanlığının onayını müteakip kesinleşir.

(Değişik yedinci fıkra: 15/8/2016-KHK-674/45 md.)Bu madde kapsamında yapılacak sağlık muayenelerinden herhangi bir ücret veya katkı payı alınmaz.

Askere sevk edileceklerin sınıflandırma işlemleri, Millî Savunma Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre yapılır.

Madde 15-16 – (Mülga: 27/7/1970 - 1315/3 md.)

Askerlik çağına girenlerin yoklamalarının nasıl yapılacağı

*İlk yoklama***Madde 17 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/22 md.)****Madde 18 – 19 – (Mülga: 27/7/1970 - 1315/3 md.)***Son yoklama***Madde 20 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/22 md.)****Madde 21 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/22 md.)****Madde 22 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/22 md.)****Madde 23 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/22 md.)****Madde 24 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/22 md.)**

Madde 25 – (Değişik: 5/2/2009 - 5837/8 md.)

Milli Savunma Bakanlığı tarafından, o yıl askerlik çağına girenler ile bir önceki sene ertesi yıla terk edilenlerin (...) ⁽¹⁾ yoklamalarının yapılacağı, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu aracılığıyla duyurulur. Bu duyuru yükümlülere tebliğ mahiyetindedir. ⁽¹⁾

Madde 26 – (Değişik: 21/5/1992 - 3802/3 md.)

(Değişik birinci fıkra: 22/5/2012 - 6318/5 md.) Çağrılan kişiler, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası bulunan kimliğini ve öğrenim durumlarını gösterir belgeler ile birlikte yurt içinde askerlik şubelerinde, yabancı ülkelerde ise buldukları yerin elçilik veya konsolosluklarında bizzat bulunmaya mecburdurlar. Bizzat bulunamayacak derecede hastalık veya engelli olanlarla, hükümlü, tutuklu veya lise veya yükseköğretimde olup henüz okullarını bitirmemiş olanlar hastalıkları veya engellilikleri hakkında usulüne uygun rapor veya okumakta oldukları okuldan verilmiş veya elçilik veya konsolosluklardan onaylı öğrenim durumlarını gösterir belge göndermeye ve hükümlülük veya tutukluluklarının nedenini bildirmeye, askerlik şubeleri ve elçilik veya konsolosluklar da bu husustan haber verilmiş olsun olmasın ihtiyar meclis ve heyetlerinden ve sair kişilerden ve ilgili kurumlardan yapılacak işlemleri sormaya ve askerliklerini bu sorgu neticesine ve muayenelerine göre kararlaştırmaya mecburdurlar.

İlçeleri dışındaki askerlik şubelerine ve elçilik veya konsolosluklara gidenlerin yapılan yoklamaları, bekletilmeksizin yerli askerlik şubelerine, varsa rapor ve öğrenim belgeleri ve hapislik veya tutukluluk nedenleri ile birlikte bildirilir ve bu gibilerin askerlikleri bu bilgilere göre kararlaştırılır.

Askerliğe elverişli olmadıklarını öne sürerek buldukları yabancı ülkelerdeki elçilik veya konsolosluklara başvuranların sağlık muayeneleri, elçilik veya konsolosluklar tarafından uygun görülen resmi hastanelerde yaptırılır ve bu muayene sonucu alacakları raporlar elçilik veya konsolosluklar tarafından onaylanarak Milli Savunma Bakanlığına gönderilir. Bunların askerlik işlemleri, Milli Savunma Bakanlığı tarafından raporları üzerinde yapılacak inceleme sonucu kararlaştırılır. Bu kararlara itiraz halinde, yurt içindeki Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurullarında yaptırılacak muayene sonucu verilecek raporlara göre işlem yapılır. Askerliğe elverişli olmadıklarına karar verilenlerden askerliğe elverişli oldukları şikayet veya ihbar edilenlerin durumları, Milli Savunma ve Dışişleri Bakanlıkları tarafından müştereken mahallinden araştırılır, araştırma sonucu askerliğe elverişli olduklarına kanaat getirilenler, yurt içinde tam teşekküllü Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurullarına sevk edilerek, sağlık kurulları tarafından verilecek raporlara göre kesin işleme tabi tutulurlar. ⁽²⁾

Madde 27 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/22 md.)

(1) 22/5/2012 tarihli ve 6318 sayılı Kanunun 22 nci maddesiyle bu fıkroda yer alan “son” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(2) 3/10/2016 tarihli ve 676 sayılı KHK'nin 49 uncu maddesiyle, bu fıkroda yer alan “askeri hastanelerde” ibaresi “Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurullarında” şeklinde ve aynı fıkroda yer alan “askeri hastanelere” ibaresi “Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurullarına” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 28 – (Değişik: 22/5/2012 - 6318/6 md.)

Yoklamaları yapılanlar, askerliğe elverişli olanlar veya askerliğe elverişli olmayanlar olarak ikiye ayrılırlar. Askerliğe elverişli olmayanlar asker edilmezler.

(Değişik: 22/1/2015-6586/13 md.) Askerliğe elverişli olup olmadıklarının tespiti için memuriyet mahalli dışındaki Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurullarına gönderilmelerinde zaruret görülenlerin harcırahı, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 8 inci maddesine göre ödenir. Ayrıca, bunların konaklama giderleri anılan Kanunun 33 üncü maddesinin (d) fıkrasında yer alan hükümlere göre ödenir. ⁽¹⁾

Madde 29 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/22 md.)**Madde 30 – (Değişik: 5/2/2009 - 5837/9 md.)**

Yoklama, ⁽²⁾ sırasında, askerlik şubesine veya yurtdışı temsilciliklerine gelmemiş ve 26 ncı madde gereğince gelmeme sebebini bildirmemiş kişiler, yoklama kaçağı olarak kabul edilir. ⁽²⁾

Yoklama kaçakları, askerlik ödevlerini yerine getirmek amacıyla yakalanmaları için Milli Savunma Bakanlığınca İçişleri Bakanlığınca, askerlik şubelerince de mahallin en büyük mülki amirine bildirilirler. Yakalanarak muhafaza altına alınan yükümlüler, vakit geçirmeksizin ve en geç yirmidört saat içerisinde en yakın askerlik şubesine getirilirler. Askerlik şubesince teslim alınamayan yükümlüler, ilgili kolluk kuvveti tarafından hazırlanan tutanağa istinaden derhal serbest bırakılırlar.

Madde 31 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/22 md.)**Madde 32 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/22 md.)****Madde 33 – (Mülga: 27/7/1970 - 1315/3 md.)**

Kısa hizmet

Madde 34 – (Mülga: 27/7/1970 - 1315/3 md.)

(1) 3/10/2016 tarihli ve 676 sayılı KHK'nin 50 nci maddesiyle, bu fıkarda yer alan "asker hastanesine" ibaresi "Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurullarına" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 22/5/2012 tarihli ve 6318 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle bu fıkarda yer alan "Son yoklama" ibaresi "Yoklama", şeklinde değiştirilmiştir.

*Ertesi seneye bırakma***Madde 35 – (Değişik: 20/11/1935 - 2850/1 md.)**

(Değişik birinci cümle: 22/5/2012 - 6318/8 md.) Yoklama sırasında aşağıda gösterilen nedenlerle askerlik yapamayacakları anlaşılanların işlemleri ertelenir:

A) Vücutları askere yarıyacak derecede büyümemiş olanlar.

B) Zamanın geçmesiyle veya tedavi ile geçecek illet ve hastalıkları olduğu sıhhi muayene neticesinde anlaşılanlar ve mevkuf veya mahpus olanlar (bunlardan işbu kanunda yazılı çağırılma zamanına kadar iyileşecekleri veya mahpusiyetleri biteceği anlaşılanlar ertesi seneye bırakılmayıp bedeni kabiliyetlerine göre asker edilirler).

C) **(Değişik: 22/5/2012 - 6318/8 md.)** Lise veya dengi okullar ile fakülte ve yüksekokullarda öğrenim görenlerin askerlikleri, 29 yaşını geçmemek üzere mezun oluncaya veya ilişkileri kesilinceye kadar ertelenir.

Bitirdiği okulun dengi veya daha alt seviyedeki bir öğretim kurumuna kayıt yaptıranların askerlikleri ertelenmez.

Çift anadal programına kayıtlı yükümlülerin bir programdan mezun olmaları halinde askerlik erteleme işlemleri diğer anadal programındaki öğrenciliğine göre yürütülür.

86 ncı veya 89 uncu maddelere tabi olduktan sonra okula kayıt yaptıranların askerlikleri ertelenmez.

Yurt dışında yükseköğretim kurumlarında öğrenim görenlerin askerlikleri, öğrenciliklerinin yetkili Türk makamlarınca tanınmasını müteakip yukarıdaki esaslara göre ertelenir.

Öğrencilerin okul kaydı, ilişik kesme, mezun olma gibi her türlü durum değişiklikleri okullarınca iki ay içerisinde kayıtlı buldukları askerlik şubelerine bildirilir.

29 yaşına kadar askerlikleri ertelenenler, seferberlik halinde lüzum ve ihtiyaca göre askere sevk edilirler.

(Ek fıkra: 12/7/1941- 4092/1; değişik: 9/5/1967 - 865/1 md; Mülga: 27/7/1970 -1315/3 md.)

D) **(Değişik: 22/5/2012 - 6318/8 md.)** Savaş zamanı hariç olmak üzere, bir baba veya ananın iki oğlundan biri askerdeyken diğer oğlu, ikiden fazla oğlu olanlardan ikisi askerde iken diğerleri, oğullarından biri muvazzaf askerlik hizmetini bitirinceye kadar askere sevk edilmezler. Bu bendin uygulanmasında 20 yaşından küçük olanlar ile geçime yardım edemeyecek derecedeki maluller hesaba katılmaz. Bu işlemler celp ve sevk zamanında sevk geciktirilmesi, birlikte askere alınacaklar için ise baba veya ana hangisinin bırakılmasını isterse, onun bırakılması suretiyle yapılır.

E) **(Ek: 17/2/1947 - 5010/1 md.; Değişik: 11/6/2008 - 5768/1 md.)** Millî Savunma Bakanlığınca belirlenecek esaslar çerçevesinde;

1) 8/6/1984 tarihli ve 217 sayılı Devlet Personel Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşlarında görevli olup hizmetinin özelliği sebebiyle sevkinin tehirine ihtiyaç duyulan kamu personelinin,

2) Devlet veya kendi hesaplarına yurt içinde veya yurt dışında staj, yüksek lisans, ihtisas veya doktora yapanların, bağlı oldukları bakanlığın, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile Türkiye Büyük Millet Meclisi gibi herhangi bir bakanlığa bağlı veya ilgili bakanlığı bulunmayan kurum personeli ile staj, yüksek lisans, ihtisas veya doktora yapanların ilgili kurum amirinin teklifi üzerine, 35 yaşını doldurdıkları yılın sonuna kadar,

3) Aktif spor hayatının aşağıda belirtilen şartlarda devam ettiğinin belgelendirilmesi ve müteakip sevk tehirleri için Milli Savunma Bakanlığınca belirlenecek oran kadar kadroya girmek kaydıyla;

a) Olimpiyat oyunları, Dünya ve Avrupa şampiyonaları ile uluslararası müsabakalarda ilk üç dereceye giren sporcular ile bu dereceleri alan takımların kadrolarında yer alan sporcuların,

b) A Büyükler Milli Takım kadrolarında yer alan sporcuların,

c) Türkiye Profesyonel 1 inci veya 2 nci futbol liglerinde yer alan takımların kadrolarında bulunan profesyonel futbolcuların,

ç) Üç ve daha fazla ligi bulunan diğer spor dallarında, en üst iki ligde yer alan takımlar ile en az iki ligi bulunan spor dallarında, en üst ligde yer alan takımların uluslararası kuralların öngördüğü sayıdaki sporcuların,

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün veya ilgili özerk federasyon başkanlıklarının teklifi üzerine, 38 yaşını doldurdıkları yılın sonuna kadar,

askere celp ve sevkleri tehir edilebilir.

86 ncı veya 89 uncu maddelere tabi olanların sevkleri tehir edilmez. Ancak, 86 ncı veya 89 uncu maddeye tabi olan yükümlülerden, sevk tehir işlemine neden olan görev, staj, yüksek lisans, ihtisas veya doktora öğrenimi ile sporcuların erteleme kapsamındaki kulüpleri ile sözleşme başlangıç tarihleri, yoklama kaçağı veya bakaya kaldıkları tarihten önce olanların sevk tehiri işlemi yapılabilir.

Askere celp ve sevki tehir edilenler, tehir müddetinin bitiminden önce sevk tehirine sebep olan çalışmalarını veya öğrenimlerini bıraktıklarında veya sözleşmesi feshedilen, hak mahrumiyeti cezası verilen, erteleme kapsamında bulunmayan liglerdeki takımların kadrolarına geçen sporcuların durumu, tehir teklifini yapan makamlar tarafından, iki ay içinde Milli Savunma Bakanlığınca bildirilir. Bu yükümlülerin sevk tehir işlemleri, Milli Savunma Bakanlığınca iptal edilir. Sevk tehirinin iptalini gerektiren durumun zamanında Milli Savunma Bakanlığınca bildirilmemesi, teklif yapan makamların ve hakkında sevk tehiri teklifinde bulunulanların sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Sevk tehiri şartlarını taşımadığı, bilgi veya belgeleri gerçeği yansıtmadığı halde askere sevkinin tehir edildiği tespit edilenlerin askerlik işlemleri, sevk tehiri işlemi yapılmadan önceki durumları, sevk tehiri şartlarını kaybettiği tespit edilenlerin ise, sevk tehiri şartlarını kaybettikleri tarihteki durumları dikkate alınarak yürütülür. Askerlik işlemlerinin yürütülmesine ilişkin görevlerini veya sorumluluklarını zamanında yerine getirmediği tespit edilenler hakkında (...) ⁽¹⁾ 93 üncü veya 100 üncü maddeler gereği gerekli kovuşturmalar başlatılır, ancak bu durum yapılacak olan diğer adli işlemlere engel teşkil etmez. ⁽¹⁾

Sevk tehiri işlemlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(1) 22/5/2012 tarihli ve 6318 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan "92 nci," ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

F) (**Ek: 17/5/1961 - 303/1 md.**) Yüksek öğrenim mezunlarından mesleklerine ait staj ve ihtisaslarını ikmal ettikten sonra, yurt içinde veya yurt dışında, çalıştıkları bilim dallarına dünya ölçüsünde bir yenilik veya ilerleme getiren orijinal araştırmalarda buldukları, çalıştıkları ilim müesseselerince tevsik ve talep edilenlerin askere celp ve sevkleri, Milli Savunma Bakanlığınca 36 yaşını dolduruncaya kadar geri bırakılabilir.

G) (**Ek: 27/4/1976 - 1983/1 md.; Değişik: 2/7/2005 - 5380/1 md.**) Oturma veya çalışma iznine sahip olarak işçi, işveren veya bir meslek ya da sanat mensubu sıfatı ile yabancı ülkelerde bulunan yükümlüler, durumlarını ispata yarayan belgeler ile bağlı buldukları Türk konsolosluklarına başvurmaları hâlinde, bunların (...) ⁽¹⁾ yoklama, celp ve sevk gibi her türlü askerlik işlemleri, Milli Savunma Bakanlığı tarafından belirlenecek usûl ve esaslara uygun olarak 38 yaşını tamamladıkları yılın sonuna kadar ertelenebilir. ⁽¹⁾

Erteleme şartlarına haiz olmadıkları anlaşılanlar veya erteleme sebebi ortadan kalkanlarla kendi istekleriyle erteleme hakkından vazgeçenlerin ertelemeleri iptal edilerek, askere sevkleri sağlanır. ⁽²⁾

Madde 36 – (Değişik: 22/5/2012 - 6318/9 md.)

Emsali doğumlarının yoklaması sırasında lise veya dengi okuldan mezun olduğunu belgeleyenlerin askerlikleri üç yıl, fakülte veya yüksekokuldan ilişkileri kesilenlerle yüksekokul mezunlarının askerlikleri ise 29 yaşını tamamladıkları yılın sonu esas alınarak iki yıl süreyle ertelenir. Bunlar, ertelemelerinin sona ereceği yıl muayeneleri yapılarak o yıl askerlik çağına giren doğumlarla işlem görür.

Askerlikleri ertelenenler askere sevklerini talep edebilirler.

Erteleme süresi içerisinde yükseköğretim kurumuna kayıt yaptıranların askerlikleri öğrencilik nedeniyle ertelenir.

Askerlik çağına girmeden önce lise veya dengi okullar yahut yüksekokullardan mezun olanlar ile fakülte veya yüksekokuldan ilişkisi kesilenlerin ertelemeleri, askerlik çağına girdikleri yıldan itibaren başlar.

Dört yıl ve daha uzun süreli yükseköğretim kurumlarından yahut bunların dengi olduğu kabul edilen okullardan mezun olan yükümlülerin askere sevkleri, istekleri halinde mezuniyet tarihinden itibaren iki yıla kadar, yüksek lisans eğitimini tamamlayanların ise bir yıla kadar tehir edilebilir. Yurt dışındaki öğrenim kurumlarından mezun olanlara, talepleri halinde, denklik işlemlerini tamamlayabilmeleri için ayrıca bir yılı geçmemek üzere sevk tehiri hakkı tanınabilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Milli Savunma Bakanlığınca belirlenir.

(1) 22/5/2012 tarihli ve 6318 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle bu fıkrafta yer alan "son" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(2) Her ne kadar 2/6/1929 tarih ve 1507 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde, bu maddenin (H) fıkrasının ilga edilmiş olduğu belirtilmiş ise de, maddenin bu tarihten önceki ve sonraki metinlerinde böyle bir fıkra mevcut değildir.

Madde 37 – (Değişik: 22/5/2012 - 6318/10 md.)

35 inci maddenin birinci fıkrasının (A) ve (B) bentleri uyarınca haklarında ertesi seneye bırakma kararı verilenler her yıl muayeneye tabi tutulurlar. Zafiyet ve maluliyetleri beş sene süreyle devam edenler hakkında askerliğe elverişli olup olmadıkları kararı verilir.

Savaş zamanında ertesi seneye bırakılmışların yeniden muayenesi ile askere gönderilmesi hususunda Millî Savunma Bakanlığınca karar verilebilir.

Madde 38 – (Değişik: 22/5/2012 - 6318/11 md.)

Yoklama kaçaklarının muayenesi 14 üncü madde esaslarına göre yürütülür. Bunlardan haklarında verilen sağlık kararına itiraz edenler yeniden muayeneye gönderilir. Ancak, yeniden muayeneye gönderilenlere yol ve iâşe bedeli ödenmez.

Madde 39 – (Değişik: 11/2/2014 - 6519/2 md.)

Barışta, muvazzaf ve yedek erbaş ve erlerden askere çağrıldıkları sırada tutuklu veya hükümlü bulunanlar, tahliyelerine kadar sevk edilmezler. Bunlardan askerlikle ilişkisi olanlar tahliyelerinde serbest bırakılmayarak, ilgili kolluk kuvvetlerince askerlik şubelerine teslim edilirler.

Askere alınmadan önce veya askerî yargının görev alanına girenler hariç askerlikleri sırasında işledikleri suçlardan dolayı, bir yıl ve daha az süreli hürriyeti bağlayıcı bir ceza, kısa süreli hapis cezaları yerine hükmedilen 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (c), (e) ve (f) bentlerinde yazılı tedbirler veya adli para cezasına mahkûm edilen er ve erbaşlar ile yedek subaylar hakkında verilen ceza ve tedbirlerin yerine getirilmesi askerlik hizmetlerinin sonuna bırakılır. Bu durumdakiler terhis edildikleri zaman serbest bırakılmayıp cezalarının çektirilmesi için kıtalarınca buldukları yer Cumhuriyet başsavcılıklarına teslim edilirler.

Bir yıldan fazla hürriyeti bağlayıcı cezaya hükmedilenler kıtalarınca buldukları yer Cumhuriyet başsavcılıklarına teslim edilirler. Tahliye olanlar geri kalan askerlik hizmetleri tamamlanılmak üzere en yakın askerlik şubesine teslim edilirler.

İnfazları geri bırakılan mahkûmiyetler için zamanaşımı işlemez.

Madde 40 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/22 md.)

*Askere büsbütün yararıyacakları anlaşılarak
askerlikten çıkarılacak olanlar*

Madde 41 – (Değişik: 27/7/1970 - 1315/1 md.)⁽¹⁾

Askere elverişli olmayanlardan idarece lüzumlu görülenler, Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurullarına sevk edilirler. Hastane sağlık kurullarınca yeniden yapılan muayeneleri sonunda askerliğe elverişli oldukları anlaşılmalr asker edilirler.

*Muvazzaflık hizmeti için erbaş ve erin
çağırılması ve sevk*

Madde 42 – (Değişik: 22/5/2012 - 6318/12 md.)

Yoklamaları neticesinde askerliğe elverişli oldukları tespit edilenler Millî Savunma Bakanlığı tarafından belirlenecek esaslara göre askere sevk edilirler.

Madde 43 – (Mülga: 5/2/2009 - 5837/16 md.)

Madde 44 – (Mülga: 5/2/2009 - 5837/16 md.)

Madde 45 – (Değişik: 5/2/2009 - 5837/11 md.)

Sevke tabi yükümlülerin listeleri, askerlik şubelerinde ilan edilir. Ayrıca bu listeler, celp dönemleri dışındaki sevklerde ve olağanüstü durumlarda mülki amirlikler vasıtasıyla, köy ve mahalle muhtarlıklarında da ilan edilir.

Celp ile ilgili hususlar Millî Savunma Bakanlığı tarafından Türkiye Radyo Televizyon Kurumu aracılığıyla duyurulur ve yurtdışı temsilciliklerine bildirilir. Bu ilan ve duyurular yükümlülere tebliğ mahiyetindedir.

Madde 46 – Köy ve mahalle ihtiyar meclisi ve heyetleri, kendilerine verilen cetvellerde isimleri yazılı askerleri çağırarak istenilen güne kadar hazırlanmalarını söylerler. Köy ve mahallelerinde olmayıp da başka yerlerde bulunanların nerede bulduklarını ve ne iş yaptıklarını ana, baba, kardeş ve sair akrabalarından veya bildiklerinden sorup soruşturarak buldukları yerleri bilinmeyenlerin ne vakitten beri köy ve mahalleden çıkmış olduklarını keza anlıyarak defterdeki isimleri karşısına yazar ve cetvelin altını tasdik ederler. Bu cetveli ve istenilenleri çağrılan günde beraber alarak en büyük polis amirine veya jandarma kumandanına teslim ederler. Bunlar da işbu cetvelleri ve beraber gelenleri askerlik şubelerine gönderirler.

Madde 47 – (Değişik: 5/2/2009 - 5837/12 md.)

(Değişik birinci fıkra: 31/3/2011-6217/1 md.) Askere sevk için çağrıldıkları halde;

- a) Kendisinin tutukluluğu veya hükümlülüğü ya da herhangi bir resmi sağlık kurumu raporuyla belgelendirilmiş istirahat gerektiren hastalığı,
- b) Ana, baba, eş, kardeş veya çocuğunun resmi sağlık kurumu heyet raporuyla belgelendirilmiş hayati tehlike içinde olduklarını gösteren hastalığı,
- c) Sevkten önceki veya sonraki onbeş gün içinde ikinci derece dâhil kan veya kayın hısımlarından birinin ölümü,
- d) Sevkten önceki veya sonraki onbeş gün içinde kendisi veya ikinci derece dâhil kan veya kayın hısımlarından birinin evlenmesi,

(1) 3/10/2016 tarihli ve 676 sayılı KHK'nin 51 inci maddesiyle, bu maddede yer alan "askeri hastaneye" ibaresi "Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurullarına", "Askeri hastane sağlık" ibaresi "Hastane sağlık" şeklinde değiştirilmiştir.

e) Sevkten önceki veya sonraki iki ay içinde çocuğunun doğması,
nedeniyle askerlik şubesine gelemeyecek olanlar, bu mazeretlerini kanıtlayan belgeleri askerlik şubesinde bulundurlar. Bunlar hakkında bakaya işlemi yapılmaz. Bu mazeretler dışındaki nedenlerle sevk son gününe kadar askerlik şubesine gelmeyenler ile gelip de sevk evrakını alanlardan, kendilerine verilen yol süresi sonunda birliğine katılmayanlar, bakaya olarak kabul edilirler.

(Ek: 11/2/2014 - 6519/3 md.) Tabi oldukları celp döneminde silah altına alınacakları bildirilmiş olan yedek subay aday adaylarından, sevk öncesi hazırlık işlemlerini yaptırmak maksadıyla belirlenen tarihlerde yurt içinde askerlik şubesi başkanlıklarına gelmeyenler, yabancı ülkelerde buldukları yerin elçilik veya konsolosluklarına müracaat etmeyenler ile sınıflandırılan yedek subay adaylarından askerlik şubesi başkanlıklarına gelip sevk tarihlerinde sevk evrakını almayanlar yahut sevk evrakını alıp kendilerine verilen yol süresi sonunda sınıf okulu veya eğitim merkezine katılmayanlardan birinci fıkrada belirtilen mazeretleri bulunmadığı anlaşılanlar bakaya olarak kabul edilirler.

Bakayalar, askerlik ödevlerini yerine getirmek maksadıyla yakalanmaları için Milli Savunma Bakanlığınca İçişleri Bakanlığına, askerlik şubelerince de mahallin en büyük mülki amirine bildirilirler. Yakalanarak muhafaza altına alınan yükümlüler, vakit geçirmeksizin ve en geç yirmidört saat içerisinde en yakın askerlik şubesine getirilirler. Askerlik şubesinde teslim alınamayan yükümlüler, ilgili kolluk kuvveti tarafından hazırlanan tutanağa istinaden derhal serbest bırakılırlar.

Madde 48 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/22 md.)

Madde 49 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/22 md.)

Madde 50 – Sevkolunan erbaş ve er, hangi kıtalara verilirlerse o kıtanın kumandanı geldiği tarihi sevk pusulasının ikinci nüshasına işaret ve tasdik ederek şubesine gönderir. Haberi gelmeyenlerin nerelere verildiklerini şubeleri sorup anlamağa ve künyelerine işaret etmeğe mecburdur.

Madde 51 – Askerlik şubeleri yoklama ve asker toplanması zamanında kendi şubeleri erbaş ve eri hakkında yaptıkları muameleyi yabancılar hakkında da yapmağa ve neticeyi şubelerine haber vermeğe mecburdurlar.

Muvazzaflık hizmetlerini bitirmiş erbaş ve erin terhisleri

Madde 52 – 5 inci maddede yazılı muvazzaflık müddetlerini bitirenlerin terhisleri ve yaşları bir olup evlerinde bulunan erbaş ve erin yedeğe geçirilmeleri ve yedeklik müddetlerini bitirenlerin askerlik çağından çıkarılmaları Müdafaa-i Milliye Vekaletince Erkanı Harbiyeyi Umumiye ile kararlaştırılarak icap edenlere tebliğ olunur (Seferde bu muamele seferberliğin sonuna bırakılır).

Madde 53 – (Değişik: 11/2/2014 - 6519/4 md.)

Terhis edilen yükümlüler için birlik komutanlığı veya kurum amirliğince terhis belgesi tanzim edilerek yükümlüye verilir ve kayıtlı olduğu askerlik şubesine gönderilir. Eksik hizmetle terhis edilenlerin eksik hizmetleri ile askerlik yükümlülüğü esnasında yerine getirilemeyen hizmetten men cezaları nedeniyle eksik kalan hizmetler tamamlattırılır. Eksik kalan hizmetin tamamlattırılması ile ilgili usul ve esaslar Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Millî Savunma Bakanlığı tarafından belirlenir.

Madde 54 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/22 md.)

Madde 55 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/22 md.)

Madde 56 – Yedek erbaş ve er, doğdukları sene yedeği adını alırlar.

Yedek erbaş ve erin askere çağırılması ve sevki

Madde 57 – Yedeklerin celpleri keyfiyeti, Erkanı Harbiyeyi Umumiye ile kararlaştırılarak Heyeti Vekile kararına iktiran ettirildikten sonra icra olunur.

Madde 58 – (Değişik: 17/4/1975- 1892/1 md.)

Yedek erbaş ve erler; olağanüstü haller ile sıkıyönetim veya savaş, seferberlik, asayiş ve eğitim ve manevra için sınıf ihtiyacına göre tamamen veya kısmen çağırılabilirler.

Ancak eğitim veya manevra için çağırılmış olanların eğitim ve manevra süresi birbuçuk ayı geçemez olağanüstü hallerde bu süre Bakanlar Kurulu Kararı ile lüzumu kadar uzatılabilir.

Hiç silah altına alınmamış olanlar dört ay süre ile, silah altına alınmış olup da dört aydan eksik eğitim görmüş bulunanlar ise gerektiğinde bu süreyi tamamlamak üzere askere alınırlar.

Madde 59 – (Değişik: 30/5/1974-1825/1 md.)

Yedek erbaş ve erlerden genel seferberlikte celp ve davet olunanlar, buldukları köy ve mahallelerde çağırılma için yapılacak ilan saatinden başlayarak en çok altı saat içinde yola çıkmaya, köy ve mahallelerinin şube merkezine olan uzaklığına göre şube merkezinde bulunmaya mecburdurlar.

Yabancı memleketlerde bulunanlar buldukları yerin elçilik veya konsolosluklarınca gazetelerle ilan yoluyla çağırılırlar. Bu çağrıda elçilik ve konsolosluklar diğer yayın organlarından da faydalanabilirler. Bu çağrı üzerine yükümlüler pasaportlarını almak amacıyla gecikmeksizin altı saat içinde yola çıkarak buldukları yerin elçilik veya konsolosluklarına olan uzaklığına göre anılan temsilciliklerde bulunmak zorundadırlar.

Bu süreden sonra şube merkezine veya elçilik ve konsolosluklara gelenler bakaya sayılır.

Erbaş ve erlerin eğitim ve manevra için celbi, muvazzaf erbaş ve erler gibi yapılır. Dahili asayiş için celpleri seferberlik hükümlerine tabidir.

Madde 60 – Kısmi seferberlikte seferberliği ilan olunan mahaller halkından olup şubeleri haricinde bulunanlar yukarki maddelerde gösterilen zaman içinde buldukları mahal askerlik şubelerine veya sefaret ve şebenderhanelere gitmeğe mecburdurlar. Bunların sureti sevkleri verilecek emre göre yapılır.

Madde 61 – (Değişik: 31/5/1944 - 4576/1 md.)

Hazarda veya seferde silah altına çağırılan muvazzaf veya yedek erbaş ve er resmi veya hususi her türlü işlerinde kendilerini temsil etmek üzere diledikleri bir şahsı ikinci fıkrada yazılı hükümler dairesinde tanzim edilecek bir vekaletname ile de tevkil edebilirler. 3499 sayılı Avukatlık Kanununun hükümleri mahfuzdur. Şu kadar ki, alakalı mercilerce, bu erbaş ve erden avukatı bulunmayanlar hakkında kendilerinin veya mümessillerinin talebi üzerine veya resen ve Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 465 inci maddesinin birinci fıkrasında yazılı şart aranmaksızın muzaheretli adliyeye müteallik hükümler tatbik olunur.

Birinci fıkrada yazılı vekaletnameler askerliğe daveti mütaakip ve kıtaya iltihaktan önce noterler, noterlik bulunmayan yerlerde sulh hakimleri veya vilayet veya kaza jandarma komutanları ile askerlik şubeleri reisleri ve kıtaya iltihaktan sonra da Askeri Adli hakimler, bölük komutanları veya buldukları müessese amirleri tarafından tanzim veya tasdik olunur. Bu vekaletnameler hiç bir harca ve resme tabi değildir. Bu maddeye tevfikan tanzim kılınan vekaletnamelerin hükümleri erbaş ve erin terhislerinden iki ay sonrasına kadar devam eder.

Hazarda veya seferde silah altına çağırılan muvazzaf veya yedek erbaş ve erlerin Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunıyla Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunundaki muameleler sebebiyle ibraz edecekleri fakirlik ilmuhaberleri bölük komutanları veya buldukları müessese amirleri tarafından da verilebilir.

Yedek erbaş ve erden tecil edilecekler

Madde 62 – (Değişik: 22/5/2012 - 6318/13 md.)

Barış zamanında veya seferberlik halinde sağlık durumunda değişiklik olduğunu beyan eden yedek erbaş ve erler, durumlarını askerlik şubeleri tarafından sevk edilecekleri resmi sağlık kuruluşundan alacakları sağlık raporu ile belgelemek zorundadırlar.⁽¹⁾

Madde 63 – Asayiş dahili veya her hangi bir seferberlik maksadiyle vukubulan içtimalarda yedek erbaş ve erden hangi memuriyet ve hizmette bulunanların ve ne miktarının tecili lazım geleceği daha vakti hizada Erkanı Harbiyei Umumiyenin de muvafakati lahik olmak şartıyla İcra Vekilleri Heyetince bir cetvel halinde tesbit, Müdafaa-i Milliye Vekaletiyle sair icap edenlere tebliğ edilir. Bunlar ve muvazzaf erbaş ve eri de dahil olmak üzere bilumum demiryolları ve bu yolların son istasyonları olan limanlar memurin ve müstahdemnin ve amelei daimesinden oldukları Vekaleti aidesinden verilecek defterlerle tebeyyün edenler seferberliğin ilanından üç ay akdem işbu hizmet ve memuriyetlere tayin edilmiş olmak şartıyla seferberliğin ilk devrinde tecil edilirler. Vekaleti aideleri işbu müeccel memurin yerlerine yaşlılarını ve askerlikçe ilişkili bulunmayanları peyderpey tedarik ve ihzara

(1) 15/8/2016 tarihli ve 674 sayılı KHK'nin 46 ncı maddesiyle bu fıkrada yer alan "asker hastanelerinden" ibaresi "resmi sağlık kuruluşundan" şeklinde değiştirilmiştir.

mecburdurlar. Şu kadar ki seferin ilk devrinde inkişaf edecek vaziyeti umumiyeye nazaran bunların tebdil edilerek lüzumu miktarının silah altına alınmaları veya devamı tecilleri ve sair suretle istihdamları hususu Başkumandanlık ve Heyeti Vekilece takdir ve tebliğ olunur ve seferin devamı esnasında görülecek hal ve vaziyete nazaran bu esası tanzim etmek için icap ettikçe aynı usule müracaat olunur. Bu maddenin birinci fıkrasında zikredilen cetvellere dahil vazife erbabı talim ve manevra için silah altına celp edilmezler. İkinci fıkrada zikredilen şimendifer müstahdemininin talim ve manevrada silah altına celpleri keyfiyeti Nafia Vekaletiyle Erkanı Harbiyei Umumiye arasında tesbit olunur. Mebuslar mebusluklarının devamı müddetince müecceldirler. Arzu edenler hizmeti askeriyelerini ifa ederler.

(Ek: 11/1/1983 - 2778/2 md.) Silahlı Kuvvetler bünyesinde veya yurt içi ve yurt dışı müttefik karargahlarında çalışan sivil kilit ve uzman personelden Genelkurmay Başkanlığınca tespit edilenler, olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı müddetince ve buldukları kadrolarda çalıştıkları sürece Milli Savunma Bakanlığınca ertelenirler. Bu personelin olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı süresince görevden ayrılmaları, bağlı buldukları Komutanlığın iznine tabidir. İzin almaksızın görevi terk edenler 3634 sayılı Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 66 ncı maddesine göre cezalandırılırlar.

Madde 64 – Askerlik şubeleri 63 üncü maddeye tevfikan tecil olunanlardan başka daireleri dahilindeki bilumum resmi ve hususi hastanelerle hilalihamer müesseselerinde ve Hükümet veya ahali ellerinde olup ordunun işe ilbas ve teçhiz ve esliha ve mühimmatının tedarik ve ikmal noktasından istifade edileceği taallük ettiği Vekaletin teklifi ve İcra Vekilleri Heyetinin tasdiki ile tebeyyün eden ve seddi hayatı umumiyeyi tazyik edecek olan fabrika ve müesseseler ve kömür ve emsali maden ocaklarında ve vesaiti nakliyei berriye ve bahriyede çalışan memurlar, usta ve mütehasıs amelei daimenin esamii memuriyet ve hizmetleriyle işbu hizmet ve memuriyetlere ne vakit girmiş olduklarını gösterir tasdikli cetvellerini vakti hizada Hükümet marifetiyle mensup oldukları fabrika ve müesseselerden alarak hazır ederler ve birer suretini usulü veçhile Müdafaa-i Milliye Vekaletine gönderirler. Seferberliğin nev'ine göre bu gibilerden seferberlik ilanından laakal üç ay evvel tayin edilmiş olmak şartıyla hangilerinin tecil edilmesi icap edeceği seferberlik emriyle beraber tebliğ kılınır ve bu suretle tecil olunanların seferberliğin uzadığı müddetçe tecillerine devam olunması ve tamamının veya bir kısmının askere celbi sebkedecek teklif üzerine İcra Vekilleri Heyeti kararıyla İcra olunur.

Madde 65 – 63,64 üncü maddelerde yazılı sebeplerle silah altına alınmaktan tecil edileceklerden maktu ve munzam olmak üzere iki nevi vergi alınır. Maktu vergi miktarı bir senei müecceliyet için seyyanen 25 liradır. Munzam vergi; kazanç, müsakkafat, arazi vergilerinin kezalik beher senei müecceliyet için bir mislidir. Kazanç vergisi üzerinden alınan kesri munzamlar bu hesaba dahil değildir. Maktu vergi akabi tahakkukunda defaten, munzam vergiler asıllarına tebaan mütesavi taksitlerle tahsil olunur. Tecil edilmiş olanlar her hangi bir taksit zarfında tahtı silaha alınacak olurlarsa takip eden taksitten itibaren munzam vergileri terkin olunur.

Madde 66 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/22 md.)

Madde 67 – Askerlik şubeleri gösterilecek şahadetname veya verilecek haber ve alacakları cetveller üzerine ihtiyar meclisi ve heyetlerinden vesair icap edenlerden yapacakları sorgu üzerine memuriyet ve hizmet ashabının hizmet ve memuriyetlerine ve askerliğe elverişli olmayanların hekimlere muayene ettirilerek askerliğe elverişli olmama derecesine göre künyelerine, cüzdanlarına işaret eder ve altını tasdik eyler.⁽¹⁾⁽²⁾

Madde 68 – Yukardaki maddeler veçhile hizmet ve memuriyetleri ve memuriyetlerin birinden diğerine bila fasıla geçmiş buldukları halde tebdili memuriyetleri ve askerliğe elverişli olmadıkları hakkında vaktiyle haber vermemiş ve şahadetname göstermemiş ve kayıtlarına işaret ettirmemiş erbaş ve erin seferberlik ilanından sonraki iddiaları dinlenmez ve askerliğe elverişli olmadığı iddiasında bulunanlar arkadaşlarıyla silah altına alınarak gidecekleri kıtalarda muayene olunurlar. İleli zahire müstesnadır.⁽³⁾

Madde 69 – (Değişik: 20/11/1935 - 2850/1 md.)

Seferberlik zamanlarında çağırılacak erbaş ve er ile muvazzaflardan beş sene ağır hapis ve daha ziyade cezayı müstelzim cürümler müstesna olmak üzere diğer bir cürüm veya kabahat ile maznun veya mahkum (mevkuf veya mahpus olsun olmasın) olanların muhakemeleri veya mahkum oldukları cezanın infazı terhislerine talik olunur.

Bu müddetler içinde dava ve ceza müruru zamanları işlemez.

Madde 70 – (Değişik: 22/5/2012 - 6318/14 md.)

Çağırılma zamanında hasta olduklarından dolayı katılamayan yedek erbaş ve erlerden bu durumlarını resmi veya askeri hekim yahut sağlık kurulu raporu ile tespit ettirenler herhangi bir cezai işleme tabi tutulmazlar. Ancak, iyileştiklerinde emsalleri kadar hizmet yapmak üzere askere alınırlar.

Askerde bulunanlardan aileleri fakir ve muhtaç olanlara yapılacak yardım

Madde 71-73 – (Mülga: 11/8/1941 - 4109/14 md.)

Asker çağında bulunanların memleketlerinden harice yolculuk yapabilmeleri

Madde 74 – Vilayetleri haricine çıkmak isteyen her erkek hüviyet cüzdanını yanında götürmeğe ve esnayı seyahatte talep vukuunda polis ve jandarmalara göstermeğe mecburdur. Elllerinde hüviyet cüzdanı bulunmayıp da bariz bir surette askerlik çağı haricinde görülenler (çocuk ve ihtiyarlar) müstesna olmak üzere diğerleri veya cüzdanı bulunup da işbu cüzdanlarının askerlik hanelerine ve yaşlarına nazaran ilk ve son yoklamalarını yaptırdıklarına ve emsali silah altına alınmış olanlardan askerliklerini ifa ettiklerine veya tehir veya tecil edildiğine dair kayıt gösteremiyenlerin henüz yola çıkmamış iseler hareketine ve bidayetin yolculuğa müsaade edilmez. Bu gibilere vapur veya şimendiferle yolculukları esnasında tesadüf olunursa halleri tetkik olunmak üzere çıkacakları iskele veya istasyonların askerlik şubesine, yoksa zabıtasına ve zabıtaca da en yakın askerlik şubesine teslim olunur. Vesaiti saire ile yolculuk yapanlar ilk uğrayacakları şubelere teslim olunur. Bunlardan hüviyetleri sabit olanlarla şubelerce takdir olunacak kefaleti nakdiyi

(1) 22/5/2012 tarihli ve 6318 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle bu fıkrada yer alan “İlk ve son yoklama heyetleri ve askerlik” ibaresi “Askerlik” şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan “çürüklerin” ve “çürüklükleri” ibareleri sırasıyla “askerliğe elverişli olmayanların” ve “askerliğe elverişli olmama” şeklinde değiştirilmiştir.

(3) 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan “çürüklükleri” ve “çürüklük” ibareleri sırasıyla “askerliğe elverişli olmadıkları” ve “askerliğe elverişli olmadığı” şeklinde değiştirilmiştir.

verenler ahvali askeriyelerinin tetkikına devam olunmak üzere seyahatlerinde serbest bırakılır. Hüviyeti sabit olmadığı gibi kefaleti nakdiye de irae edemiyenlerin ahvali ve askerlikçe ilişiği bulunmadığı Őubece en seri vasıta ile tahkik olunur ve neticei tahkikata kadar kasaba haricine çıkmamak ve sabah akşam ispatı vücut etmek üzere mahalli zabıtasına teslim olunur (işbu tahkikat azami bir hafta içinde ikmal edilir).Tahkikat neticesinde askerlikçe ilişiği olmıyanlar serbest bırakılır. İlişiği olanlar 83, 84, 85, 86, 89, 96 ncı maddeler mucibince muameleye tabidir. Bir hafta zarfında tahkikat ikmal edilemezse telgrafla ve bulunmadığı takdirde en seri vasıta ile yolcunun gideceği mahaldeki Şube ve zabıtaya malumat verilerek muamelesi oraca tetkika devam edilmek üzere serbest bırakılır.

Madde 75 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/22 md.)

Madde 76 – Seferberlikte asker çağında bulunanların yolculukları hakkında Müdafaaı Milliye Vekaleti, Dahiliye Vekaleti ile müştereken bu fasılda yazılı olan kayıtlardan başka tedbirler kullanabilir.

*Kıtaattan izinli ve tebdilihava suretiyle
ayrılacak erbaş ve er*

Madde 77 – (Değişik: 12/11/1980 - 2338/5 md.)

Erbaş ve erlerin izin süreleri muvazzaflık hizmetinin her ayı için iki gün olarak hesap edilir ve bu izin süresi muvazzaflık hizmetinden sayılır. Bir yıl içerisinde verilen izin sürelerinin toplamı otuz günü geçemez. Muvazzaflık hizmetini yerine getirmek üzere kıt'a veya kurumlara katılmış olan erbaş ve erlere acemi eğitimini bitirmedikçe ve cezalıları ceza süresini tamamlamadıkça izin verilmez. **(Değişik dördüncü cümle: 13/7/2013-6496/7 md.)**Yılda otuz günden fazla izin ile acemi eğitimini tamamlamamış bulunan yükümlülerden fevkalade özürleri olduğu anlaşılanlara izin verebilmek hakkı asgari alay ve eşiti komutanlığına (Deniz ve Hava Kuvvetleri ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında eşiti) aittir. **(Değişik son cümle: 22/1/2015 - 6586/14 md.)** İzin, istirahat veya hava değişimine gönderilecek olan erbaş ve erlerin ne kadar süreyle izinli, istirahatli veya hava değişimli olduklarını gösterir belge birlik komutanlıklarınca yükümlülere elden verilir, ayrıca bu belgelerin bir nüşhası da yükümlülerin terhislerinde kıta Őahsi dosyası ile birlikte askerlik Şubesine gönderilir.

Acemi eğitimini tamamlayanlara kanuni izinlerinden sayılmak üzere, yol dahil on güne kadar izin verilebilir.

(Ek fıkra: 20/11/2007-5713/2 md.; Değişik fıkra: 2/1/2017-KHK-680/24 md.) Askerlik hizmetinin gerektirdiği görev ve yükümlülükleri yerine getirme konusunda gayret ve çalışmaları sonucu emsalleri arasında üstün başarı gösteren erbaş ve erlerden, muvazzaf askerlik hizmetleri boyunca, disiplin amiri, disiplin kurulu veya mahkemelerden herhangi bir ceza almamış olanlara, asgari Tugay Komutanlarının (Deniz Kuvvetleri ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarında eşidi), Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığında ise asgari Alay Komutanı veya eşidinin onayı ile birinci fıkrada yazılı izinlere ek olarak 5 inci maddenin birinci fıkrasına tâbi erbaş ve erler için azami yedi güne, 5 inci maddenin ikinci fıkrasına tâbi erbaş ve erler için azami üç güne kadar ilave izin verilebilir. Verilecek bu ilave izinlerin usul ve esasları ilgisine göre Genelkurmay Başkanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca belirlenir.

(Ek fıkra: 20/11/2007-5713/2 md.) Radyoaktif ışınla çalışan erbaş ve erlere, radyoaktif ışınla yaptıkları bir yıl hizmete karşılık otuz gün sıhhi izin verilir. Bu hizmetin bir yıldan az ya da çok olması durumunda verilecek izin süresi, otuz günlük izin süresi birimine orantılı olarak belirlenir ve verilir.

(Ek fıkra: 25/11/2010-6082/1 md; Değişik: 26/6/2012-6336/9 md.) Muvazzaflık hizmeti esnasında eşi doğum yapan ya da ikinci derece dâhil kan ve sıhri hısımlarından biri vefat eden, erbaş ve erlere, talepleri üzerine asgari tugay/alay ve eşidi (Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ile Deniz/Hava Kuvvetleri Komutanlıklarında eşidi) birlik komutanlığının onayı ile birinci fıkrada yazılı izinlere ek olarak 10 gün izin verilir. Bu izin süresi muvazzaflık hizmetinden sayılır.

(Ek fıkra: 22/1/2015 - 6586/14 md.) Bu maddede yazılı izinlerin dışında izin vermeye, Genelkurmay Başkanlığının teklifi ve Bakanlığın uygun görüşü üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Verilecek bu izinlerin askerlik hizmetinden sayılıp sayılmayacağı Bakanlar Kurulu kararında gösterilir.

Madde 78 – (Değişik: 4/4/1929 - 1413/6 md.)

(Değişik birinci fıkra: 11/2/2014 - 6519/5 md.) Erbaş ve erlere verilen hava değişimi ve istirahat sürelerinin toplam otuz güne kadar (dâhil) olan kısmı muvazzaf askerlik hizmetlerinden sayılır.

Muvazzaf hizmetlerini bitirmiş oldukları halde görülen lüzum üzerine terhisleri geciktirilmiş olanlara yedek ve cezalı erbaş ve erden tebdilhavaya gidenlerin ve izin alanların tebdilhava ve izin müddetleri, ne kadar olursa olsun tamamiyle hizmet ve cezalarından sayılır.

(Mülga üçüncü fıkra: 11/2/2014 - 6519/5 md.)

(Ek:12/11/1980 - 2338/6 md.; Değişik dördüncü fıkra: 11/2/2014 - 6519/5 md.) 1076 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi uyarınca, erbaş ve er statüsüne geçirilenlere verilen hava değişimi ve istirahat sürelerinin toplam on beş güne kadar (dâhil) olan kısmı muvazzaf askerlik hizmetlerinden sayılır.

(Ek fıkra: 20/11/2007-5713/3 md.; Değişik beşinci fıkra: 11/2/2014 - 6519/5 md.) Kendilerini askerliğe elverişsiz hâle getirmeye veya getirtmeye teşebbüs ettikleri mahkeme kararı ile sabit olan erbaş ve erlerin yargılanmalarına esas eylemleri dolayısıyla ortaya çıkan rahatsızlıklar ile uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanması nedeniyle mahkeme tarafından haklarında tedaviye karar verilen erbaş ve erlerin bu karar nedeniyle yatarak gördüğü tedaviler veya istirahatte ya da hava değişiminde geçirdikleri süreler muvazzaf askerlik hizmetlerinden sayılmaz

*Firar ve izinsizler***Madde 79 – (Değişik: 13/7/2013-6496/8 md.)**

Firar, izin veya hava değişimi tecavüzünde olan yükümlüler hakkında tanzim edilen suç dosyası, suçun oluşması için öngörülen sürelerin geçmesini müteakip, birlik veya kurum amirliklerince adli yönden bağlı bulunulan askerî mahkemenin teşkilatında kurulduğu kıta komutanlığı veya askerî kurum amirliğine derhal gönderilir. Hazırlanan suç dosyasında yükümlülerin kaçtıkları tarih ile üzerlerinde götürdükleri eşya ve teçhizat belirtilir. Yapılan bu işlemler ayrıca kayıtlı oldukları askerlik şubelerine bildirilir. Askerlik şubelerince yükümlülerin adreslerine bilgilendirme amaçlı yazı gönderilir

Madde 80 – (Değişik: 20/11/1935 – 2850/1 md.)

(Değişik: 13/7/2013-6496/9 md.) Firar, izin veya hava değişimi tecavüzünde olan yükümlülerden haklarında adli makamlarca çıkarılmış yakalama kararları olanlar, ele geçirilinceye kadar kolluk kuvvetlerince aranır. Yakalananlar hakkında ilgili adli makamın talimatı doğrultusunda işlem yapılır.

(Ek: 13/7/2013-6496/9 md.) Haklarında adli makamlarca çıkarılmış yakalama kararı olmayanlardan kendiliğinden gelen ya da kolluk kuvvetleri tarafından askerlik şubelerine teslim edilenler, yol ve iâşe bedelleri ödenerek serbest olarak birlik ve kurumlarına sevk edilirler.

(Ek: 13/7/2013-6496/9 md.) Terörle mücadele görevi sırasında veya bu görevinden dolayı alıkonulan veya kaybolan er ve erbaşların yeniden birliklerine dönmeleri hâlinde durumları, mensup oldukları kuvvet komutanlıklarınca teşkil edilecek kurul tarafından incelenir. Kaçırılma veya kaybolma ile ilgili olarak kusurlu görülenler hakkında soruşturma dosyası tanzim edilerek yetkili makamlara intikal ettirilir. Kurul tarafından kusursuz görülenler ile haklarında kovuşturmaya yer olmadığı veya beraat kararı verilenlerin birliklerinden ayrı geçirdiği süreler hizmetten sayılır ve ödenmemiş özlük hakları ödenir.

(Değişik ikinci fıkra: 31/1/2013-6413/45 md.) Firar ve izinsiz olarak geçen müddetler, herhangi bir mahkemenin hükmettiği hapis cezaları ve Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununda hizmetten sayılmayacağı açık olarak belirtilmiş disiplin cezaları muvazzaf ve yedek hizmetlerinden sayılmaz.

Beraatle neticelenen davalarda mevkufiyet müddetleri hizmetten sayılır. Ancak muvazzafardan altı ay talim görmemiş olanlara bu müddet tamamlattırılır. Yedeklere talim müddeti kadar hizmet yaptırılır.

*Yaşlarını değiştirenler***Madde 81 – (Değişik: 22/5/2012 – 6318/15 md.)**

Askerlik çağına girdikten sonra yapılan yaş değişiklikleri (mahkemece resmi hastane doğum kayıtları esas alınarak yapılanlar hariç) askerlik işlemlerinde dikkate alınmaz. Ancak; yoklamaları sırasında aile kütüğünde yazılı yaşları ile görünüşleri uyumlu olmayanlardan kayden yaş düzeltmelerine engel bulunmayanların yaşlarının düzeltilmesi için askerlik şubesi başkanı tarafından Cumhuriyet savcısına müracaat olunur ve yargılama sonucuna göre askerlikleri yaptırılır.

Birinci fıkra uyarınca yaşları düzeltilenlerden düzeltilen yaşlarına göre henüz askerlik çağına girmemiş olanların yoklamaları emsalleri ile birlikte yapılarak silah altına alınırlar. Birinci fıkra uyarınca yaşları düzeltilenlerden düzeltilen yaşlarına göre askerlik çağına girmiş ancak 23 yaşını bitirmemiş olanlar yoklamalarını müteakip emsalleri ile birlikte silah altına alınırlar. Düzeltilen yaşlarına göre 23 yaşını bitirmiş olanlar ise yoklamalarını müteakip Millî Savunma Bakanlığınca belirlenecek sınıf ve tertibat yerlerine derhal sevk edilirler.

Askerlik çağına girmeden önce yaşlarını büyütmüş olanların yoklamaları değişen yaşlarına göre yapılır. Yaşlıları yoklama görmüş bulunanlar hakkında 86 ncı madde uyarınca işlem yapılır.

Madde 82 – (Mülga: 22/5/2012 – 6318/22 md.)

Cezalı askerlik

Madde 83 – (Mülga: 22/5/2012 – 6318/22 md.)

Madde 84 – (Mülga: 22/5/2012 – 6318/22 md.)

Madde 85 – (Mülga: 22/5/2012 – 6318/22 md.)

Madde 86 – (Değişik: 31/3/2011-6217/2 md.)

(Değişik birinci fıkra: 22/5/2012 – 6318/16 md.) Yoklamada buldukları yerdeki askerlik şubesi, elçilik veya konsolosluklara gelmeyen ve bu Kanunda yazılı bir mazereti bulunduğuna dair belge ibraz etmemiş olanlardan, birlikte yoklamaya tabi oldukları doğumlarının yurt genelinde normal sevk yılı içindeki ilk celp ve sevk tarihinden sonra ve son celp ve sevk döneminin bitiminden önce ele geçen veya kendiliğinden gelenler buldukları yerde resmi bir hekime yahut en yakın yerde bulunan Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurullarında muayene ettirililer. Muayene neticesinde askerliğe elverişli oldukları anlaşılanlardan erteleme hakkı bulunmayanlar Millî Savunma Bakanlığınca tespit edilecek sınıf ve tertibat yerlerine derhal sevk olunurlar. Bu durumdakiler hakkında il veya ilçe idare kurullarınca yüz Türk Lirası idari para cezası verilir. ⁽¹⁾

(1) 3/10/2016 tarihli ve 676 sayılı KHK'nin 52 nci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "asker hastanesinde" ibaresi "Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurullarında" şeklinde değiştirilmiştir.

(Değişik ikinci fıkra: 22/5/2012 – 6318/16 md.) Yoklamada buldukları yerdeki askerlik şubesi, elçilik veya konsolosluklara gelmeyen ve bu Kanunda yazılı bir mazereti bulunduğu dair belge ibraz etmemiş olanlardan, birlikte yoklamaya tabi oldukları doğumlarının yurt genelinde normal sevk yılı içindeki son celp ve sevk döneminin bitimine kadar ele geçmeyenler, elde edildiklerinde buldukları yerde resmi bir hekime yahut en yakın yerde bulunan Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurullarında muayene ettirilirlir. Muayene neticesinde askerliğe elverişli oldukları anlaşılanlardan erteleme hakkı bulunmayanlar Millî Savunma Bakanlığınca tespit edilecek sınıf ve tertibat yerlerine derhal sevk olunurlar. ⁽¹⁾

İkinci fıkra kapsamında yoklama kaçağı kaldıktan sonra erteleme yapılanlar ile birliklerine sevk edilenler hakkında bu Kanunun 89 uncu maddesinin dört ila yedinci fıkra hükümleri uygulanır.

Yoklama kaçağı iken erteleme yapılmış olanlar, ertelemelerinin bittiği tarihi takip eden ilk mesai günü sevk edilirler.

Madde 87 – (Mülga: 22/5/2012 – 6318/22 md.)

Madde 88 – (Mülga: 22/5/2012 – 6318/22 md.)

Madde 89 – (Değişik: 31/3/2011-6217/3 md.)

Sınıf ve tertibatı belirlenmiş olanlardan, yapılan bildirim veya duyuru üzerine birlikte sevk edilecekleri emsallerinin sevk tarihinin son gününe kadar gelmeyen ve bu durumları 47 nci maddede yazılı özürlerinden ileri gelmediği belirlenenler ile sevk edildikten sonra askerliğini yapacağı kıtaya gitmeksizin kaçanlardan elde edilip de erteleme hakkı bulunmayanlar derhal sevk olunurlar.

(Değişik ikinci fıkra: 11/2/2014 – 6519/6 md.) Durumları 47 nci maddenin ikinci fıkrasına uyanlar ile sınıflandırılan yedek subay adaylarından askerlik şubesi başkanlıklarına gelip sevk tarihlerinde sevk evrakını almayanlar ve sevk evrakını alıp kendilerine verilen yol süresi sonunda sınıf okulu veya eğitim birliğine katılmayanlardan durumları 47 nci maddede belirtilen mazeretler dışında kalanlar eğitim birliği veya sınıf okuluna sevk olunurlar.

Bakaya iken erteleme yapılmış olanlar, ertelemelerinin bittiği tarihi takip eden ilk mesai günü sevk edilirler.

Barıta, kabul edilebilir bir özrü olmaksızın;

a) Yoklama kaçaklarından birlikte (...) ⁽²⁾ yoklamaya tabi oldukları doğumlarının yurt genelinde normal sevk yılı içindeki son kafilesini gönderilmiş bulunanlar için, son kafilenin gönderilmesi tarihinden, ⁽²⁾

b) Saklılardan yaşlılarının yurt genelinde normal sevk yılı içindeki son kafilesini gönderilmiş bulunanlar için, son kafilenin gönderilmesi tarihinden,

c) Bakaya kalanlar için, bakaya kaldıkları tarihten,

d) İhtiyat erattan çağrılıp da birlikte işleme tabi olduğu kişiler gönderilmiş bulunanlar için, en son gönderilme tarihinden,

(1) 3/10/2016 tarihli ve 676 sayılı KHK'nin 52 nci maddesiyle, bu fıkroda yer alan "asker hastanesinde" ibaresi "Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurullarında" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 22/5/2012 tarihli ve 6318 sayılı Kanunun 22 nci maddesiyle bu bentte yer alan ilk "son" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

e) Yoklama kaçağı, saklı veya bakaya olup olmamasına bakılmaksızın askerlik şubesinde sevk edildiği kıtasına katılmayan veya geç katılanlar için, kendilerine tanınan kanuni yol süresinin bitiminden,

itibaren dört ay içinde gelenler ikiyüzelli, yakalananlar bin; dört aydan sonra bir yıl içinde gelenler beşyüz, yakalananlar ikibin; bir yıldan sonra gelenler yediyüzelli, yakalananlar üçbin Türk Lirası idarî para cezasıyla cezalandırılır. Bir yıldan sonra tamamlanan her takvim yılı için kendiliğinden gelenler ayrıca bin, yakalananlar ayrıca ikibin Türk Lirası idarî para cezası ile cezalandırılır. Ancak, bu eylemlerinden sonra askerlik şubesinde ilk sevk edildikleri kıtalara gecikmeksizin katılmaları halinde haklarında verilecek idarî para cezalarının yarısı verilir.

Bu madde uyarınca verilecek idarî para cezalarına ilişkin evrak, yükümlünün bağlı olduğu askerlik şubesi başkanlıklarınca yükümlünün nüfusa kayıtlı olduğu yer mülki idare amirliklerine gönderilir ve idarî para cezası ilgili il ya da ilçe idare kurullarınca verilir.

Bu madde uyarınca verilen idarî para cezaları hakkında 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununda öngörülen kanun yoluna müracaat edilebilir. Bu cezaların yerine getirilmesi askerlik hizmetlerinin sonuna bırakılır. Bu süreler içinde zamanaşımı işlemez.

Barışta, dördüncü fıkra uyarınca verilen idarî para cezası kesinleştikten sonra dördüncü fıkrada sayılan eylemlerden herhangi birini işleyenler ile bu eylemleri seferberlik ve savaş halinde işleyenler hakkında askerlik şubelerince suç dosyaları hazırlanarak yükümlünün nüfusa kayıtlı olduğu yer Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

Madde 90 – (Değişik: 20/11/1935 – 2850/1 md.)

(Değişik birinci cümle: 22/5/2012 – 6318/17 md.) Talim ve manevra için çağrıldıkları halde 47 nci maddeye göre özürsüz gelmedikleri anlaşılan yedek erbaş ve erler hakkında 89 uncu madde hükmü uygulanır ve emsalleri kadar hizmete tabi tutulurlar. Bu gibiler askerlik borcunu ödemedikçe ve cezasını görmedikçe bir memuriyette kullanılamazlar. Bunların dahili asayiş için celbleri 59 uncu madde mucibince seferberlik ahkâmına tabidir.

Madde 91 – (Mülga: 22/5/2012 – 6318/22 md.)

Madde 92 – (Mülga: 22/5/2012 – 6318/22 md.)

Madde 93 – (Değişik: 20/11/1935 – 2850/1 md.)

(Değişik birinci fıkrâ: 22/5/2012 – 6318/18 md.) Yoklama kaçâğı, saklı ve bakayaları bilerek resmi veya özel hizmete alanlar Askerî Ceza Kanununa göre cezalandırılırlar.

Seferberlikte bu gibileri ve yedek erbaşdan ve erden olup da çağırılmış oldukları halde gitmemiş bulunanları ve kıt'alardan kaçmış olanları veya izinsizleri bilerek resmi ve hususi hizmete alanlar ve bu gibilerin gizlenmelerine ve kaçmalarına yardımcı dokunduğı anlaşılanlar askeri mahkemelere verilir.

Madde 94 – (Mülga: 22/5/2012 – 6318/22 md.)

Madde 95 – (Mülga: 22/5/2012 – 6318/22 md.)

Madde 96 – (Değişik: 22/5/2012 – 6318/19 md.)

Saklılardan ele geçen veya kendiliğinden gelenler nüfus kayıtlarına kaydedilmek üzere nüfus idarelerine gönderilir. Nüfus idarelerince kaydedilenlerin bilgileri askerlik şubelerine hemen bildirilir. Bunlardan yaşıtlarının ilk celp ve sevk tarihinin bitiminden önce yakalanan veya kendiliğinden gelenler, yoklamalarını müteakip Millî Savunma Bakanlığınca belirlenecek esaslara göre silah altına alınırlar. Yaşıtlarının ilk celp ve sevk tarihinin bitiminden ale ele geçen veya kendiliğinden gelenler hakkında yoklamalarını müteakip 86 ncı ve 89 uncu madde hükümlerine göre işlem yapılır.

Madde 97 – (Değişik: 20/11/1935 – 2850/1 md.)

Kıt'a ve müesseselerden kaçan erbaş ve er hakkında Askeri Ceza Kanununa göre muamele yapılır.

Madde 98 – (Değişik 20/11/1935 – 2850/1 md.)

Askerlikten kısmen veya tamamen kurtulmak için hile yapanlar ve bunların suç ortakları askeri mahkemelere verilir.

Madde 99 – Nüfus kütüklerinde yazılı olanları yoklama cetveline yazmamış ve yazdırmamış veya sair bir muamele sebebiyle gizlemiş olan veya saklılardan veyahut yeniden nüfus kütüğüne yazılan veya yaşlarını mahkeme vasıtasıyla değıştiren erbaş ve er hakkında askerlik şubelerine bir ay içinde haber vermemiş bulunan nüfus müdür ve memurları vazifelerini sui'istimal etmiş sayılarak amirleri tarafından haklarında takibatı kanuniye yapılır.

Madde 100 – Celp ve sevkı lazım gelen erbaş ve erin geri kalmasına ve silah altına alınması icap edenlerin tecillerine veya tecilleri lazım gelenlerin haksız olarak sevklerine sebebiyet verecek derecede askerlik defter ve cetvellerine yalan, yanlış ve eksik bir şey yazanlar, kanun ve talimatta yazılı cetvel ve defterleri nümunesi veçhile tutmıyanlar dikkatsizlik veya sahtekarlık töhmetiyle divanı harbe verilir.

Madde 101 – (Mülga: 22/5/2012 – 6318/22 md.)

Madde 102 – İşbu kanuna tevfikân idare heyetince yapılacak her nevi muamele ve verilecek kararlarda askerlik şube reisi azayı tabiiye sıfatiyle mecliste bulunur ve verilecek kararlarda rey sahibi olarak reyini verir.

Madde 103 – (Değişik: 22/5/2012 – 6318/20 md.)

Askeralma bölge ve şubelerinin askerlik işlemleri ile sağlık kuruluşlarının verdikleri raporlar hakkında şikayet, itiraz ve ihbarlar Millî Savunma Bakanlığınca incelettirilir. Millî Savunma Bakanlığınca bunların doğruluğu ve mevzuata uygunluğu araştırılarak sonucuna göre işlem yapılır.

Muvazzaflık müddetini azaltmak için bedeli nakdi

Madde 104 – 108 – (Mülga: 20/11/1984 – 3081/2 md.)

Madde 109 – Kanunu mahsus mucibince yedek subay olacıklardan bedel alınmaz.

Madde 110 – Seferberlikte bedel alınmaz.

Madde 111 – (Mülga: 20/11/1984 – 3081/2 md.)

Ek Madde 1 – (Ek:20/3/1980 – 2299/1 md.; Değişik: 2/7/2005 – 5380/2 md.)

(Değişik birinci fıkra: 14/1/2016- 6661/1 md.) Oturma veya çalışma iznine sahip olarak işçi, işveren sıfatiyle veya bir meslek ya da sanatı icra ederek, yurt içinde geçirilen süreler hariç olmak üzere, toplam en az üç yıl süre ile fiilen yabancı ülkelerde bulunan bu Kanun ile 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanununa tabi yükümlüler, 38 yaşını tamamladıkları yılın sonuna kadar durumlarını ispata yarayan belgelerle birlikte bağlı buldukları Türk konsoloslukları aracılığı ile askerlik şubelerine başvurmaları ve 1.000 avro veya karşılığı kadar yönetmelikte belirtilecek yabancı ülke parasını, başvuru tarihinde defaten ödemeleri hâlinde muvazzaf askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar.

Dövizle askerlik hizmetinden yararlanmak üzere yaptıkları başvuruları kabul edilen yükümlülerden, gereken şartları taşımadıkları anlaşılanlar, ödemeleri gereken yabancı ülke parasını yönetmelikte belirtilen sürelerle uygun ödemeyenler, (...) ⁽¹⁾ ücret veya maaşları yurt içinden transfer edilenler, yabancı ülkelerde resmî görevle bulunanlar, dövizle askerlik hizmetinden yararlanmak için gereken yükümlülüklerinin devamı süresince toplam olarak her takvim yılının yarısından fazlasını yurt içinde geçirenler, yurda kesin dönüş yapanlar veya dövizle askerlik hizmetinden yararlanma şartlarını kaybedenler, istekleriyle vazgeçenler, askerliğe elverişsiz olduğu tespit edilenler Millî Savunma Bakanlığı tarafından dövizle askerlik hizmeti kapsamında çıkartılarak durumlarına uygun askerlik işlemine tâbi tutulurlar. ⁽¹⁾

(Mülga üçüncü fıkra: 14/1/2016- 6661/1 md.)

Yukarıda belirtilen döviz miktarlarını yarısına kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Avro dışındaki diğer paralarla yapılacak ödemelerin miktarı, her yıl başındaki çapraz kurlar esas alınarak Millî Savunma Bakanlığı tarafından tespit ve ilân edilir. ⁽¹⁾

(Değişik beşinci fıkra: 30/11/2011- 6252/1 md.) Yükümlülerin ödedikleri dövizler, dövizle askerlik hizmeti kapsamında çıkartılmaları halinde tabi oldukları statüde askerlik hizmetini tamamladıktan sonra; ödemesini tamamlamadan Türk vatandaşlığından çıkmalarına izin verilen veya Türk vatandaşlığını kaybeden, askerliğe elverişsiz hale gelen ya da vefat edenlerin ödedikleri dövizler ise talepleri halinde kendilerine, vekillerine veya mirasçılarına iade tarihindeki kura göre Türk Lirası olarak yurt içinde gösterecekleri banka hesabına iade edilir. Ödemesini tamamladıktan sonra, dövizle askerlik hizmeti kapsamında çıkartılmalarını talep edenlere, askerliğe elverişsiz hale gelenlere, vefat edenlere, Türk vatandaşlığından çıkmalarına izin verilenler ile Türk vatandaşlığını kaybedenlere geri ödeme yapılmaz.

Savaş veya savaşı gerektirecek bir durumun baş göstermesi hâlinde, bu Kanuna tâbi yükümlülerin askerlik hizmetini yerine getirmek üzere silâh altına alınmalarının esasları Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

Ek Madde 2 – (Ek:20/3/1980 – 2299/1 md.; Değişik: 14/7/2004-5217/13 md.)

Yurt dışında çalışan askerlik yükümlülerinin yabancı ülke parası üzerinden yaptıkları ödemeler, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında Hazine adına açılacak özel döviz hesabına Euro olarak kaydedilir. Bu tutarlar transfer tarihindeki döviz alış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilerek Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına aktarılır ve bütçeye gelir kaydedilir.

(1) 30/11/2011 tarihli ve 6252 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, Ek 1 inci maddenin dördüncü fıkrasında yer alan "Euro" ibaresi "Avro" şeklinde değiştirilmiş, aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan "belirtilen yaş sınırı sonuna kadar temel askerlik eğitimini yapmayanlar ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Ek Madde 3 – (Ek: 20/3/1980 – 2299/1 md.; Değişik: 21/5/1992 – 3802/6 md.)⁽¹⁾

Bu Kanunda belirtilen esaslara göre dövizle askerlik hizmetinden istifade edebilecek veya edemeyecek yükümlüler ile ilgili şartlar, ödeme işlemleri, toplanan dövizin kullanılması, (...) ⁽¹⁾ geri ödeme ile ilgili işlemler, (...) ⁽¹⁾ olağanüstü hallerde göreve çağırma, beyan edilen belge ve bilgilerin doğruluğunun araştırılması, yurt içinde ve yurt dışında yürütülen faaliyetlerin denetlenmesi usulleri ile diğer işlemler, Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir.

Ek Madde 4 – (Ek: 16/4/1987 – 3358/8 md.)

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının ihtiyaç göstermesi ve Genelkurmay Başkanlığının uygun görmesi üzerine, 1111 sayılı Kanuna tabi olarak silah altına alınacak yükümlülerden, bu Bakanlık kadrolarında öğretmen olarak görev yapanlar ile mesleği öğretmen olan ancak bu göreve başlamamış bulunanlar, bu Kanununun 10 uncu maddesinin 4 üncü bendinde belirtilen işlemlere tabi tutulmaksızın ihtiyaç fazlası olarak ayrılırlar ve temel askerlik eğitimi takiben mezkûr Bakanlık emrine verilirler. Bunların miktarı belirtilen ihtiyacın altında olduğu takdirde öncelikle yüksekokul mezunu, bunların da ihtiyacı karşılamaması halinde lise ve dengi okul mezunu yükümlüler, uygun nitelikleri taşımaları ve istekli bulunmaları şartıyla, ihtiyaç nispetinde temel askerlik eğitimi müteakip Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı emrine verilirler. İhtiyacın bunlarla da karşılanmaması halinde öncelikle yüksekokul mezunu, bunların da ihtiyacı karşılamaması halinde lise ve dengi okul mezunu olup niteliği öğretmenlik yapmaya elverişli bulunan ancak istekli olmayan yükümlüler arasından yeteri kadarı kura ile öğretmen olarak ayrılır. Bunların görev yerleri Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca belirlenir.

(1) 30/11/2011 tarihli ve 6252 sayılı Kanununun 2 nci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan “celp, sevk, eğitim, izin, sağlık, özlük hakları, geçici ve kesin terhis işlemleri,” ile “hizmet hesabı,” ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.

Askerlik yükümlülüğüne başlamadan önce bu Bakanlık kadrolarında öğretmen olanlar ile devlet memuru olarak çalışanlar önceki memuriyetleri itibariyle hak kazandıkları maaşlarını almaya devam ederler. Daha önce memuriyet görevinde bulunmayanların, fiilen öğretmenliğe başladıkları tarihten itibaren, 657 sayılı Kanun hükümlerine göre intibakları yapılır. Bunların maaşları Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca ödenir.

Yükümlüler; öğretmen olarak görev yaptıkları sürece resmi elbise giyemez ve iaşe edilmezler. Hizmet süresi emsali erbaş veya erlerin hizmet süresi kadardır, bu süre askerlik şubesinden sevk tarihinden başlar, hizmetleri sırasında usulüne göre öğretmenlik mesleği ile ilişkileri kesilenler geri kalan hizmetlerini erbaş veya er olarak tamamlamak üzere kıtalara sevk edilirler ve maaşları kesilir.

Bu yükümlüler hakkında firar, hava değişimi, izin tecavüzü, kısa süreli firar ve kısa süreli izin tecavüzü, yoklama kaçağı, bakaya ve geç iltihak suretiyle bakaya kalmak suçlarından dolayı Askeri Ceza Kanunu, Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanun ile Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri uygulanır. Bu konularda yetkili askeri mahkeme veya disiplin mahkemesi Milli Savunma Bakanlığınca tespit edilir.

Ek Madde 5 – (16/4/1987 – 3358 sayılı Kanununun 11 inci maddesi hükmü olup ek maddeye çevrilerek numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunla, 1076 sayılı Kanuna eklenen ek 7 nci madde ile 1111 sayılı Kanuna eklenen ek 4 üncü maddenin uygulanmasıyla ilgili hususlar, Milli Savunma Bakanlığı ile Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca müştereken çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Ek Madde 6 – (Ek: 1/2/2011-6108/1 md.)

Vatani görevini yapmakta iken barışta ve savaşta, yurt içinde ve yurt dışında, görev esnasında veya görev dışında görevlerinden dolayı, bir saldırıya veya kazaya uğrayan erbaş ve erlerden, sağlık kurumlarında tedavisi devam edenlere, olay/kaza tarihinden itibaren 36 ayı geçmemek üzere, terhislerini takip eden aybaşından itibaren ve tedavi gördüğü sağlık kurumunca düzenlenen “tedavisinin devam ettiğini belirtir” sağlık kurul raporuna istinaden, görevdeki uzman çavuşun (1 yıllık, karargahta görevli, bekar) aldığı net maaşın 2/3’ü (27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinde belirtilen ek tazminatlar ile 14/7/1964 tarihli ve 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat ve yabancı dil tazminatı hariç) her ay sağlık yardımı olarak, bağlı olduğu Kuvvet Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından ilgili bütçe tertibinden ödenir. Bu ödemedeki sigorta primi dâhil hiçbir kesinti yapılmaz ve tedavi süresinde yapılan sağlık yardımı personelden tahsil edilmez. Olay/kaza durumu, keyif verici içki ve her çeşit maddeler kullanmaktan, her ne suretle olursa olsun kendisine veya başkalarına menfaat sağlamak veya zarar vermek maksadından doğmuş olursa sağlık yardımı ödenmez.

Tedavisi devam edenlerden;

a) 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun mülga 45 inci maddesi kapsamında vazife malûlü ya da mülga 64 üncü maddesi kapsamında harp malûlü aylığı bağlananlar ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 47 nci maddesi kapsamında vazife/harp malûlü aylığı bağlananlara aylık bağlanma tarihini takip eden aybaşından itibaren,

b) Malûllük durumu oluşmaksızın tedavisi kesin işlemlerle sağlık kurulu raporu ile sonlandırılanlara, raporunu takip eden aybaşından itibaren,

sağlık yardımı ödenmesi sonlandırılır. Tedavi süresinde yapılan sağlık yardımı personelden tahsil edilmez.

Ek Madde 7 – (Ek: 5/2/2011-6109/1 md.)

Emniyet Teşkilatı kadrolarında kadro ve/veya rütbeleri ile ilişkisi devam eden Emniyet Hizmetleri Sınıfına mensup personel ile polis eğitim ve öğretim kurumlarında öğrenim görenler veya bu kurumların giriş sınavlarını kazananlardan askerlik hizmetini yapmamış olanların her türlü askerlik işlemleri ertelenir.

Birinci fıkra kapsamındakilerden, Emniyet Teşkilatında on yıllık hizmet süresini, memuriyetten sayılmayacak haller hariç olmak üzere tamamlayanlar, askerliklerine karar alınmasını müteakip askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılır. Geçici süreli görevlendirmeler, yurt dışı misyon koruma, yurt dışında eğitim ve diğer görevler sebebiyle geçirilen süreler de on yıllık hizmet süresinin hesabında dikkate alınır. Bu yükümlüler ile ilgili bilgiler, İçişleri Bakanlığınca Milli Savunma Bakanlığına bildirilir.

On yıllık süre, polis eğitim ve öğretim kurumlarından mezun olarak fiilen göreve başlanılan tarihte başlar. On yıllık süreyi tamamlamadan herhangi bir nedenle Emniyet Teşkilatından ayrılan, başka kuruma nakledilen veya bu süre içinde meslekten ilişki kesilen personel, ilgili kanun hükümlerine göre askerlik hizmetini yerine getirir.

Seferberlik ve savaş hallerinde bu maddenin birinci ve ikinci fıkra hükümleri uygulanmaz.

Ek Madde 8 – (Ek: 13/7/2013-6496/10 md.)

Bu Kanun kapsamında askerlik yükümlülüğünü yerine getirenlere; askerliğe sevk edildiği tarihten, askerlik hizmet süresinin bitiş tarihine kadar ölenler ile sakatlanma sebebiyle süresinden önce terhis edilenlerden veya süresinde terhis edilmiş olsa bile yapılan tedaviye ale n askerliğe elverişsiz ale gelecek şekilde sakatlanmış olanlardan, 5434 sayılı Kanun veya 5510 sayılı Kanun kapsamında aylık bağlanmaması veya 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun gereğince tazminat ödenmemesi kaydıyla; ölenlerin dul ve yetimlerine (400.000) gösterge rakamının, sakatlananlara ise Vazife Malullüklerinin Nevileri ile Dereceleri Hakkında Nizamname hükümlerine göre tespit edilecek sakatlık derecelerine göre aşağıda belirlenen gösterge rakamlarının memur maaş katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktar kadar, bir defaya mahsus olmak üzere tazminat ödenir.

Ancak, söz konusu olayların gerçekleştiği tarihte bakaya, firar, izin tecavüzü, hava değişimi tecavüzünde bulunanlar ile kendini askerliğe yaramayacak ale getirmek ve askerlikten kurtulmak için hile kullanmak suçundan hüküm giyenlerin, suça konu eylemleri sonucu ölüm ve sakatlanma nedeniyle ve intihar sonucu meydana gelen ölüm ve sakatlanma olaylarında bu ödeme yapılmaz. Bu tazminattan damga vergisi dışında herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz ve bu tazminat haczedilemez. Tazminatın ödenmesine ilişkin usul ve esaslar İçişleri ve Milli Savunma bakanlıkları tarafından müştereken hazırlanan yönetmelikle düzenlenir.

<u>Sakatlık Derecesi</u>	<u>Ödenecek Tazminat Göstergesi</u>
1	400.000
2	360.000
3	330.000
4	300.000
5	270.000
6	240.000

Ek Madde 9-(Ek: 13/7/2013-6496/11 md.)

İlgili mevzuat hükümlerine uygun olarak alınmış bir diploma, sertifika veya ehliyet gibi belgelere sahip olan, bu Kanun hükümlerine göre silah altına alınan ve askerlik yükümlülüğünü yerine getirmekte olan erbaş ve erler, özel kanunlarda belirtilen koşullara uyulması şartıyla, asgari alay komutanı ve eşiti komutanın onayı ile bu belgelerin kendilerine verdiği yetki kapsamındaki görevlerde çalıştırılabilir, mesleki hizmetlerin yürütülmesinde görevlendirilebilir.

Ek Madde 10 – (Ek: 5/6/2017 - KHK-691/2 md.)

Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olan ve askerliğe elverişli oldukları anlaşılan yükümlülerden, yoklama kaçağı ve bakayalar dahil bu Kanunda yazılı geçerli mazereti olmayanlar, Milli Savunma Bakanlığınca belirlenecek celp ve sevk esaslarına göre silah altına alınırlar.

Geçici Madde 1 – (Ek: 27/7/1970 - 1315/2 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten evvel sakata ayrılmış olanlar askere alınmazlar ve askerde olanlar terhis edilirler.

Geçici Madde 2 – (Ek: 27/7/1970 - 1315/2 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten evvel son yoklama sırasında arızalı sağlam olarak ayrılanlardan henüz askere sevk edilmeyenler ile halen muvazaflık hizmetini yapmakta olanlar yeniden muayeneye tabi tutulurlar.

Bunlardan Türk Silahlı Kuvvetleri Beden Kabiliyeti Yönetmeliği gereğince askerliğe elverişli olamadıkları anlaşılan muvazaf erat terhis edilir ve halen askere sevk edilmeyenler askere alınmazlar.

Geçici Madde 3 – (Ek: 27/7/1970 – 1315/2 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten evvel askerlik yoklaması yapıp askerliğine karar alınanlar 1111 sayılı Askerlik Kanununun bu kanunla değişen eski 10 uncu madde hükümlerine tabidirler.

Geçici Madde 4 – (Ek: 27/7/1970 – 1315/2 md.)

Kur'a neticesi askere alınmayanlar bu kanunun 10 uncu maddesi (b) fıkrasında belirtilen kanun yürürlüğe girinceye kadar resmi ve özel her türlü iş ile okul, fakülte ve yüksek okula girebilir ve yurt dışına çıkmak için pasaport alabilirler.

Geçici Madde 5 – (Ek: 27/7/1970 – 1315/2 md.)

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, silah altına alınan er, erbaş ve 1111 sayılı Askerlik Kanununa iki geçici madde eklenmesine dair 18 Temmuz 1963 tarih ve 291 sayılı Kanun gereğince Milli Eğitim Bakanlığı emrinde öğretmen olarak görevlendirilenler ile Silahlı Kuvvetler okuma – yazma okullarında öğretmenlik yapmak üzere görevlendirilenler, 1 Kasım 1970 tarihinden itibaren 20 aylık muvazafalık hizmetlerini ikmal ettikçe terhis edilirler.

Geçici Madde 6 – (Ek: 27/7/1970 – 1315/2 md.)

1975 yılının sonuna kadar son yoklamalarda askerliklerine karar verilenlerden ilk öğretmen okulu mezunu olup Milli Eğitim Bakanlığı kadrolarında ilkökul öğretmeni olarak çalışanlar Milli Eğitim Bakanlığı emrine verilirler. Ancak, bunlardan lüzumu kadarı Silahlı Kuvvetler okuma – yazma okullarında öğretmenlik yapmak üzere görevlendirilir. Bunların askerlik şubelerince sevklerinden itibaren gerek köy ilkokullarında ve gerekse Silahlı Kuvvetler okuma – yazma okullarında öğretmen olarak çalışacakları süre içinde memuriyetleri ile ilişkileri kesilmez. Maaş ve özlük haklarını kendi statüleri içinde Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinden almaya devam ederler. Milli Eğitim Bakanlığında maaşlarını almaya devam ettikleri bu sürece resmi elbise giyemezler ve iâşe edilmezler. Bu öğretmenler askerlik hizmetleri süresince Milli Eğitim Bakanlığınca gösterilen köy ilkokullarında veya Milli Savunma Bakanlığınca gösterilen Silahlı Kuvvetler okuma – yazma okullarında öğretmenlik yapmaya mecburdurlar. Öğretmenlik yapmak istemiyenler ile öğretmen hizmetleri sırasında usulüne göre öğretmenlik mesleği ile ilişkileri kesilenler geri kalan hizmetlerini er olarak tamamlamak üzere kıtalara sevk edilirler. Bunların maaşları kesilir. Milli Eğitim Bakanlığı emrine verilenler ve Silahlı Kuvvetler okuma – yazma okullarında vazife gören öğretmenler firar ve izin tecavüzü bakımından Askeri Ceza ve Askeri Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine tabi olmaya devam ederler. Silahlı Kuvvetler okuma yazma okullarında vazife gören öğretmenler hakkında Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunundaki Silahlı Kuvvetlerde çalışan sivil personele ait hükümler uygulanır.

Geçici Madde 7 – (Ek: 27/7/1970 – 1315/2 md.)

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten evvel 1111 sayılı Askerlik Kanununun 84,85,86,89 ve 98 inci maddelerine tabi olanlar kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde askerlik şubelerine müracaat ederek işlemlerini ikmal ettirdikleri takdirde kur'a usulüne tabi tutularak asker edilirler.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte; bakaya, yoklama kaçağı ve saklı bulunanlardan bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde resmi mercilere teslim olanların bu suçları hakkında takibat yapılmaz.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar; bakaya, yoklama kaçağı ve saklı suçlardan mahkum olanların cezaları ceza mahkumiyetlerinin neticelerine de şamil olmak üzere affedilirler.

Geçici Madde 8 – (Ek: 27/7/1970 – 1315/2 md.)

Bu kanunun 1 inci maddesi ile değiştirilen 1111 sayılı Askerlik Kanununun 10 uncu maddesinin (b) bendi gereğince çıkarılması gereken kanunla ilgili çalışmalara derhal başlanır ve bu konudaki kanun tasarısı işbu kanunun yürürlüğe girişinden itibaren bir sene içinde, Bakanlar Kurulunca T. B. M.Meclisine sevk edilir.

Geçici Madde 9 – (Ek: 27/7/1970 – 1315/2 md.)

Bu kanunun neşri tarihinde askerlik yapmadan çağ dışına çıkmış olanlar silah altına alınmazlar.

Bunlar hakkında 10 uncu madde (b) bendi uygulanır.

Geçici Madde 10 – (Ek: 22/6/1978 – 2152/1 md.)

İlköğretmen okulları veya öğretmen liselerinden mezun olarak ilkokul öğretmeni olmaya hak kazanmış ve bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Milli Eğitim Bakanlığı kadrolarında ilkokul öğretmeni olarak çalışmakta bulunan yükümlüler askerliklerine karar aldırarak şartıyla muvazzaf askerlik hizmetlerini yerine getirmek üzere (Yedek Subay adayı olma hakkını kazanmış olanlar hariç) Milli Eğitim Bakanlığı emrine verilirler. Bu öğretmenler askerlik hizmetleri süresince Milli Eğitim Bakanlığınca gösterilen köy ilkokullarında öğretmenlik yapmaya mecburdurlar. Bu süre sonunda terhisleri ilgili askerlik şubelerince yapılır.

Bunların askerlik şubelerince sevklerinden itibaren köy ilkokullarında öğretmen olarak çalışacakları süre askerliklerinden sayılır.Bu süre içinde memuriyetleri ile ilişkileri kesilmez, maaş ve özlük haklarını kendi statüleri içinde Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinden alırlar, bu süre içerisinde resmi elbise giyemezler, melbusat verilmez ve iaaş edilmezler. Bu kanunda öngörüldüğü şekilde öğretmenlik yapmak istemeyenler ile öğretmenlik hizmetleri sırasında usulüne göre öğretmenlik mesleği ile ilişkileri kesilenler hizmetlerini er olarak tamamlamak üzere kıtalara sevk edilir ve maaşları kesilir.

Milli Eğitim Bakanlığı emrine verilen yükümlüler hakkında firar ve izin tecavüzü suçlarından dolayı Askeri Ceza ve Askeri Yargılama Usulü Kanunu hükümleri uygulanır. Bu konularda yükümlünün görev yerine en yakın askeri mahkeme yetkilidir.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Silahlı Kuvvetlerde er olarak yükümlülüğünü yerine getirmekte olan ilkokul öğretmenlerinden Milli Eğitim Bakanlığı emrindeki köy ilkokullarında öğretmen olarak çalışmayı isteyenler geri kalan hizmetlerini Milli Savunma ve Milli Eğitim Bakanlıklarınca ortaklaşa saptanacak esaslara uygun olarak köy ilkokullarında tamamlarlar ve müteakiben hizmet süresi sonunda terhis olunurlar.

Köy ilkokullarında istihdam edilen ilkokul öğretmenlerinin hizmet süresi silahlı kuvvetlerdeki emsal erlerin hizmet süresi kadardır.

Geçici Madde 11 – (Ek: 20/3/1980 / 2299/2 md.)

Bu Kanunun yayımı tarihinde 29 yaşını doldurduğu halde çeşitli nedenlerle henüz asker edilmemiş bulunan ve yurt dışında oturma ve çalışma iznine sahip olarak işçi sıfatıyla çalışmakta olan ve bunu belgeleyen yükümlüler Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde konsolosluklar aracılığı ile askerlik şubelerine başvurmaları halinde bu kanun hükümlerinden yararlanırlar.

Geçici Madde 12 – (Ek:22/10/1981-2539/2 md; Değişik:27/6/1984 – 3031/5 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, ek 1 nci madde hükmü gereğince iki aylık temel askerlik eğitimine başlamamış olanlardan, 1/3/1980 tarihindeki 600.000 Türk lirası karşılığı yabancı ülke parasından fazla ödemiş olanlara, bu miktarın üstünde kalan yabancı ülke parası, 1/3/1980 tarihindeki resmi kur üzerinden Türk lirası olarak iade edilir. 1/3/1980 tarihindeki 600.000 Türk Lirasının karşılığı kadar yabancı ülke parasının tamamını ödememiş olanlar, noksan ödedikleri kısmı, 32 yaşını doldurdıkları yılın sonuna kadar tamamlarlar.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ek 1 nci madde hükmü gereğince 2 aylık temel askerlik eğitimine başlamış veya bu eğitimi tamamlamış olanlardan 1/3/1980 tarihindeki 600.000 Türk lirasının üstündeki miktar karşılığı kadar yabancı ülke parasını ödemiş olanlara geri ödeme yapılmaz. Ancak; bu miktarın altında ödeme yapanlar noksan ödemelerini 32 yaşını doldurdıkları yılın sonuna kadar tamamlarlar.

Geçici Madde 13 – (Ek: 6/11/1981 – 2550/2 md.)

Bu Kanunun 2 nci maddesine eklenmiş bulunan fıkra hükümlerinin yürürlüğe girdiği tarihten önce askerlik yükümlülüklerini Kıbrıs' ta yaptıklarını tevsik edenler hakkında da anılan fıkra hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 14 – (Ek: 17/3/1982 – 2639/1 md.)

Ek birinci maddedeki diğer şartları taşıyan ve bu Kanunun yayımı tarihinde 29 yaşını doldurduğu halde çeşitli nedenlerle henüz asker edilmemiş bulunan, yurt dışında oturma ve çalışma iznine sahip olarak işçi sıfatıyla çalışmakta olan ve bunu belgeleyen yükümlüler, Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde konsolosluklar aracılığı ile askerlik şubelerine başvurmaları halinde, anılan ek birinci madde hükmünden yararlanırlar.

Bu Kanunla tesbit edilen belli miktardaki yabancı ülke parasını yükümlüler, ilk taksidi müracaat tarihinde olmak üzere, üç eşit taksitte ödeyebilirler, şu kadar ki taksitleri ödeme süresi iki yılı geçemez.

Geçici Madde 15 – (Ek: 25/1/1984 – 2973/2 md.)

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte seçim sonucu veya makbul bir özürü olmaksızın seçime katılmadıkları için erbaş-er olarak askerlik hizmetini yapmakta olan yükümlülerin hizmet süresi, aynı celbe tabi olup yedek subay adayı olarak ayrılanların hizmet süresinin yarısı kadardır.

Geçici Madde 16 – (Ek: 27/6/1984 – 3031/6 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 32 yaşını doldurmuş olduğu halde, çeşitli sebeplerle henüz asker edilmemiş bulunan ve ek 1 inci maddedeki şartları taşıyan yükümlüler, Kanunun yayımı tarihinden itibaren 1 yıl içinde bu durumlarını ispat eden belgelerle birlikte, bağlı buldukları konsolosluklar aracılığı ile askerlik şubelerine başvurmaları halinde, anılan ek 1 inci madde hükmünden yararlanırlar.

Bu maddeden yararlanan yükümlülerden hizmetine ihtiyaç duyulanlar, iki aylık temel askerlik eğitimlerini, Genelkurmay Başkanlığının belirleyeceği ve Başbakanın uygun göreceği görev yerlerinde yerine getirirler.

Yükümlüler, bu Kanunun ek 1 inci maddesi ile tesbit edilen belli miktardaki yabancı ülke parasının ilk taksidini müracaat tarihinde olmak üzere üç eşit taksitte ödeyebilirler, şu kadar ki taksitleri ödeme süresi 2 yılı geçemez.

Geçici Madde 17 – (Ek:27/6/1984 – 3031/6 md.)

Askerlik yükümlülüğünü yerine getirmemiş olmaları sebebiyle 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 25 inci maddesinin (ç) bendi gereğince Türk Vatandaşlığı kaybettirilenlerden, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde Türk vatandaşlığına alınması için yetkili mercilere başvuran ve Türk vatandaşlığına kabul edilenler, vatandaşlığa kabulleri tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaat ettikleri takdirde, yaş sınırı dışında, ek 1 inci maddedeki diğer şartları taşımak kaydıyla, belirtilen madde hükümlerinden yararlanırlar. Bu yükümlüler, ek 1 inci maddede belirtilen miktardaki yabancı ülke parasını, askere sevkleri için yaptıkları müracaat tarihinde defaten öderler.

Geçici Madde 18 – (Ek: 27/6/1984 – 3031/6 md.)

Bu Kanunun 1 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihte silah altında bulunan, 20 aylık hizmet süresine tabi erbaş ve erler, 18 aylık hizmet süresini doldurduklarında terhis edilirler.

Geçici Madde 19 – (Ek: 16/4/1987 – 3358/10 md.)

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, bu Kanun hükümlerine göre askerlik çağı yaş sınırını geçmiş olanlar çağ dışına çıkarılırlar.

Geçici Madde 20 – (Ek: 16/4/1987 – 3358/10 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte saklı, yoklama kaçağı veya bakaya durumunda olan yükümlüler, Kanunun yayımı tarihinden itibaren 2 yıl içinde askerlik şubelerine başvurmaları halinde, bu Kanunun bedel ödeyerek askerlik hizmetini yapma veya kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilmeye ilişkin hükümlerinden yararlanırlar.

Bunlardan 1946 ve daha yaşlı doğumlu olanlar temel askerlik eğitimine tabi tutulmazlar. Ancak bir defada ve peşin olarak ödeyecekleri bedel miktarı Bütçe Kanununda belirlenen bedelin iki katıdır.

Geçici Madde 21 – (Ek:16/4/1987 – 3358/10 md.)

Bu Kanunun 6 ncı maddesinin 13 üncü bendi kapsamına giren 29 yaşını tamamlamamış yükümlüler (silah altına alınanlar hariç) yoklama kaçağı ve bakaya durumunda bulunsalar dahi, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde kayıtlı oldukları askerlik şubelerine başvurmaları halinde bu Kanun hükümlerinden yararlanırlar.

Ancak bu durumda olanlar silah altına alındıklarında, haklarında Askeri Ceza Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.

Geçici Madde 22 – (Ek:16/4/1987 – 3358/10 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte silahlı kuvvetlerde er veya erbaş olarak yükümlülüğünü yerine getirmekte olan öğretmenler, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca ihtiyaç gösterilmesi ve Genelkurmay Başkanlığının uygun görmesi halinde, istekleri üzerine geri kalan hizmetlerini Bakanlığa bağlı okullarda tamamlarlar ve terhis edilirler. Bunların fiilen öğretmenliğe başladıkları tarihten itibaren 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine göre intibakları yapılır. Öğretmen olarak çalışacakları süre içerisinde maaş ve özlük haklarını kendi statüleri içinde Bakanlık bütçesinden alırlar.

Geçici Madde 23 – (Ek: 16/4/1987 – 3358/10 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yoklama kaçağı, bakaya veya saklı durumunda olan yükümlülerden, yurt içinde veya yurt dışında herhangi bir yüksek-

öğrenim kurumuna girmeye hak kazanmış veya kayıtlarını yaptırmış ve 29 yaşını doldurmamış olanlar hakkında, bir yıl içinde müracaat etmeleri halinde ertesi yıla terk işlemi yapılır.

Geçici Madde 24 – (17/5/1961 – 303/2 md.ile gelen numarasız geçici madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yayımı tarihinde yaptıkları ilmi araştırmalar sebebiyle çalıştıkları bilim dallarına dünya ölçüsünde bir yenilik veya ilerleme getiren orijinal araştırmalarda buldukları çalıştıkları ilim müesseselerince tevsik ve talep edilenler bu kanunla eklenen (F) fıkrası hükmünden faydalanırlar.⁽¹⁾

Geçici Madde 25 – (Ek: 12/10/1988 – 3478/3 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, ek 1 inci madde hükmü gereğince iki aylık temel askerlik eğitimine başlamamış olanlardan 10 000 Batı Alman Markından veya karşılığı yabancı ülke parasından fazla ödemiş olanlara, bu miktarın üstünde kalan yabancı ülke parası ödeme tarihindeki resmi kur üzerinden Türk Lirası olarak iade edilir. Bu miktarın tamamını ödemiş olanlar ise, geri kalan kısmını 32 yaşını doldurdıkları yılın sonuna kadar tamamlarlar.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ek 1 inci madde hükmü gereğince 2 aylık temel askerlik eğitimine başlamış veya bu eğitimi tamamlamış olanlardan 10 000 Batı Alman Markının üstündeki miktar karşılığı kadar yabancı ülke parasını ödemiş olanlara geri ödeme yapılamaz. Ancak, bu miktarın altında ödeme yapanlar noksan ödemelerini 32 yaşını doldurdıkları yılın sonuna kadar tamamlarlar.

Geçici Madde 26 – (Ek: 12/10/1988 – 3478/3 md.)

Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce, ek 1 inci madde hükmünden yararlanarak temel askerlik eğitimine başlamış veya bu eğitimi tamamlamış olan yükümlüler hakkında 1111 sayılı Kanunun 3031 sayılı Kanunla değişik ilgili hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

Geçici Madde 27 – (Ek:12/10/1988 – 3478/3 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 32 yaşını doldurmuş oldukları halde, çeşitli sebep-lerle henüz asker edilmemiş bulunan ve Ek-1 inci maddedeki şartları taşıyan yükümlüler, Kanunun yayımı tarihinden itibaren 1 yıl içinde bu durumlarını ispat eden belgelerle birlikte, bağlı buldukları konsolosluklar aracılığı ile askerlik şubelerine başvurmaları halinde, anılan Ek-1 inci madde hükmünden yararlanırlar.

Bu maddeden yararlanan yükümlüler :

Bu Kanunun Ek-1 nci maddesiyle tesbit edilen belli miktardaki yabancı ülke parasını peşin veya ilk taksidini başvuru tarihinde olmak üzere 2 eşit taksitte öderler. İkinci taksit başvuru tarihinden itibaren bir yıl içerisinde ödenir.

Bu durumdaki yükümlülerin celp ve sevkleri başvuru tarihini takip eden yılın sonuna kadarki celp gruplarından birinde, kendi istekleri de dikkate alınarak yapılır.

Geçici Madde 28 – (Ek: 12/10/1988 – 3478/3 md.)

Askerlik yükümlülüğünü yerine getirmemiş olmaları sebebiyle 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 25 nci maddesinin (ç) bendi gereğince Türk vatandaşlığı kaybettirilenlerden; bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde Türk vatandaşlığına alınması için yetkili mercilere başvuranlar, Türk vatandaşlığına kabulleri tarihinden bir yıl içinde müracaat ettikleri takdirde ve Ek-1 inci maddedeki şartları taşımaları kaydıyla 32 yaş sınırına tabi olmaksızın anılan madde hükümlerinden yararlanırlar.

(1) Bu hükümdede sözü edilen (F) fıkrası, 1111 sayılı Kanunun 35 inci maddesine, 17/5/1961 tarih ve 303 sayılı kanunla eklenen fıkradır.

Bu yükümlüler Ek-1 inci maddede öngörülen döviz miktarını askere sevkleri için yaptıkları başvuru tarihinde defaten öderler.

Geçici Madde 29 – (Ek: 21/5/1992 – 3802/7 md.) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 38 yaşını doldurdukları halde, henüz asker edilmemiş bulunan ve ek 1 inci maddedeki şartları taşıyanlar, iki yıl içinde durumlarını ispata yarayan belgelerle birlikte konsoloslukları aracılığı ile askerlik şubelerine başvurmaları ve öngörülen döviz defaten ödemeleri ve temel askerlik eğitimi yapmaları halinde, muvazzaf askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar.

Bu madde kapsamında bulunan ve Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 40 yaşını tamamlamış olanlar, 15 000 Alman Markı veya karşılığı yönetmelikte belirtilen yabancı ülke parasını başvuru sırasında defaten ödemeleri halinde, temel askerlik eğitime tabi tutulmazlar ve haklarında adli takibat yapılmaz.

Geçici Madde 30 – (Ek: 21/5/1992 – 3802/7 md.) 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 25 inci maddesi gereğince Türk vatandaşlığını kaybettirilmelerine Bakanlar Kurulunca karar verilmiş olanlardan; Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki yıl içinde vatandaşlığa alınmak üzere yetkili mercilere başvuranlar, Türk vatandaşlığına kabulleri tarihini müteakip bir yıl içinde müracaat ettikleri takdirde ve ek 1 inci maddedeki şartları taşımaları ve öngörülen döviz başvuru sırasında defaten ödemeleri kaydıyla, geçici 29 uncu madde hükümlerinden yararlanırlar.

Geçici Madde 31 – (Ek: 21/5/1992 – 3802/7 md.) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ek 1 inci maddede öngörülen yükümlülükleri yerine getirmemeleri sebebiyle dövizle askerlik hizmeti kapsamından çıkarılmış olanlar, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde konsolosluklar aracılığı ile askerlik şubelerine başvurmaları ve öngörülen döviz defaten ödemeleri halinde, bu Kanun hükümlerinden yararlandırılırlar.

Geçici Madde 32 – (Ek: 21/5/1992 – 3802/7 md.) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ek 1 inci maddede öngörülen diğer şartları taşıyanlar hakkında, yabancı ülkelerde en az üç yıl bulunma şartı bir yıl olarak uygulanır.

Geçici Madde 33 – (Ek: 21/5/1992 – 3802/7 md.) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte saklı, yoklama kaçağı, bakaya durumunda veya tecilli olan 28 yaşından gün almış veya daha büyük olan 1076 ve 1111 sayılı Kanunlara tabi yükümlüler, istekleri halinde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde askerlik şubelerine başvurmaları halinde, 1111 sayılı Kanunun bedel ödeyerek askerlik hizmetini yapmaya ilişkin hükümlerinden yararlanırlar.

Bu madde kapsamında bulunan ve 31.12.1992 tarihinde 40 yaşını tamamlamış olanlar 15 000 Alman Markı veya karşılığı yönetmelikte belirtilen yabancı ülke parasını başvuru sırasında defaten ödemeleri halinde temel askerlik eğitime tabi tutulmazlar.

Bedelin ödenme usul ve esasları ve uygulama ile ilgili diğer hususlar Bakanlar Kurulu kararı ile düzenlenir.

Bu madde hükümlerinden yararlanan yükümlüler hakkında adli takibat yapılmaz.

Geçici Madde 34 – (Ek: 23/7/1999 – 4418/4 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 38 yaşını doldurdukları halde, dövizle askerlik hizmeti yapmak üzere başvurmayanlar ile başvurdukları halde döviz ödemelerini veya temel eğitimlerini süresi içinde yapmadıkları için dövizle askerlik hizmeti kapsamından çıkartılanlar ek 1 inci maddedeki şartları taşımaları halinde, iki yıl içinde durumlarını ispata yarayan belgelerle birlikte konsoloslukları aracılığı ile askerlik şubelerine başvurmaları ve 15 000 Alman Markı veya karşılığı yabancı ülke parasını başvuru sırasında defaten ödemeleri ve temel askerlik eğitimi yapmaları halinde askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar.

Yukarıdaki fıkra kapsamında bulunanlardan, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 40 yaşını tamamlamış olanlar, 20 000 Alman Markı veya karşılığı yabancı ülke parasını başvuru-

ru sırasında defaten ödemeleri halinde, haklarında adli takibat yapılmaz ve bunlar temel askerlik eğitimine tabi tutulmadan askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar.

403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 20 ve 25 inci maddeleri uyarınca yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığını kaybetmiş olanlardan; bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki yıl içinde vatandaşlığa alınmak üzere yetkili mercilere başvurular, yeniden Türk vatandaşlığına alınma tarihini müteakip bir yıl içinde müracaat ettikleri takdirde bu madde hükümlerinden yararlanırlar.

Geçici Madde 35 – (Ek: 23/7/1999 – 4418/5 md.)

Halen silah altında olan ve bu Kanun ile yürürlükten kaldırılan İç Hizmet Kanununun 43 üncü maddesinin üçüncü fıkrasından yararlanan sporculara, terhislerine kadar yürürlükten kaldırılan bu maddenin uygulamasına devam edilir.

Geçici Madde 36 – (Ek: 23/7/1999 – 4418/6 md.; Değişik:13/6/2001 – 4679/2 md.)

35 inci maddenin € fıkrasının (3) numaralı bendinde belirtilen şartları taşıyan sporculardan, bakaya veya yoklama kaçağı olanlar, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde müracaat etmeleri halinde, 35 inci maddenin € fıkrasının (3) numaralı bendi hükümlerinden yararlandırılırlar.

Geçici Madde 37 – (Ek: 2/11/1999-4459/1 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte her ne sebeple olursa olsun henüz fiili askerlik hizmetine başlamamış, 1 Ocak 1973 tarihinden önce doğan ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu ile 1111 sayılı Askerlik Kanununa tabi yükümlüler, istekleri halinde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde askerlik şubelerine başvurmaları, 15 000 Alman Markı veya ödeme tarihindeki karşılığı konvertibl yabancı ülke parasını yada Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden hesaplanacak Türk Lirası parayı ödemeleri ve Genelkurmay Başkanlığınca belirlenecek birlik ve kurumlarda temel askerlik eğitimlerini yapmaları şartıyla askerlik hizmetlerini yerine getirmiş sayılırlar.

Bu madde kapsamında bulunan ve 31 Aralık 1999 tarihinde kırk yaşını tamamlamış olanlardan istekliler, 20 000 Alman Markı veya karşılığı birinci fıkrada belirtilen yabancı ülke ya da Türk Lirası parayı ödemeleri halinde temel askerlik eğitimine tabi tutulmazlar.

Bu uygulama kapsamında yatırılacak paralar Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü adına T.C. Ziraat Bankasında açılacak özel hesaba yatırılır. Bu hesapta toplanan miktarları genel bütçeye özel gelir ve karşılığı da ilgili kurum bütçelerine aktarılmak üzere Maliye Bakanlığı bütçesinde açılacak özel bir tertibe ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Bu ödeneklerden yılı içinde kullanılmayan miktarlar, ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydedilir.

Bu tertipte oluşan ödenek Maliye Bakanı tarafından belirlenecek usul ve esaslar dahilinde, 17 Ağustos 1999 tarihinde vuku bulan deprem dolayısıyla genel hayata etkili afete maruz kalan bölgede yer alan illerdeki hasar ve zararların giderilmesi için gereken her türlü harcamanın finansmanında kullanılır.

Bedelin ödenme usul ve esasları ile uygulamaya ilişkin diğer hususlar, Bakanlar Kurulu kararı ile düzenlenir.

Bu madde hükümlerinden yararlanan yükümlüler hakkında adli takibat yapılmaz.

Geçici Madde 38- (Ek: 12/3/2003-4823/1 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 38 yaşını tamamladıkları yılın sonuna kadar dövizle askerlik hizmeti yapmak üzere başvurmayanlar ile başvurdukları hâlde döviz ödemeleri veya temel eğitimlerini süresi içinde yapmadıkları için dövizle askerlik hizmeti kapsamından çıkartılanlar, ek 1 inci maddedeki şartları taşımaları hâlinde, iki yıl içinde durumlarını ispata yarayan belgeler ile birlikte konsoloslukları aracılığı ile askerlik şubelerine başvurmaları ve 7.668 Euro veya karşılığı yabancı ülke parasını başvuru sırasında defaten ödemeleri ve bir ay süreli temel askerlik eğitimini yapmaları hâlinde askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar.

Birinci fıkra kapsamında bulunan ve Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 40 yaşını tamamlamış olanlar, 10.224 Euro veya karşılığı yabancı ülke parasını başvuru sırasında def'aten ödemeleri hâlinde temel askerlik eğitimine tâbi tutulmadan askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar.

403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 20 nci maddesine göre Türk vatandaşlığından çıkmalarına Bakanlar Kurulunca izin verilmiş olanlar ile aynı Kanunun 25 inci maddesine istinaden Türk vatandaşlığını kaybettirilmelerine Bakanlar Kurulunca karar verilmiş olanlardan, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki yıl içinde vatandaşlığa alınmak üzere yetkili mercilere başvuranlar, Türk vatandaşlığına yeniden kabul edilme tarihini müteakip bir yıl içinde müracaat ettikleri takdirde, bu madde hükümlerinden yararlanırlar.

Bu madde hükümlerinden yararlanan yükümlüler hakkında; saklı, yoklama kaçağı veya bakaya suçlarından adli takibat yapılmaz.

Geçici Madde 39- (Ek: 2/7/2005-5380/3 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte dövizle askerlik hizmetinden yararlanmak üzere başvurdukları hâlde, yükümlülüklerini tamamlamadan Türk vatandaşlığından çıkmalarına izin verilen veya Türk vatandaşlığı kaybettirilenlerden ödedikleri dövizleri geri alanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde yeniden vatandaşlığa alınmak üzere yetkili mercilere müracaat etmeleri, yeniden Türk vatandaşlığına alınmaları tarihini takip eden bir yıl içinde de başvurmaları kaydıyla ek 1 inci madde hükümlerinden yararlanırlar.

Geçici Madde 40- (Ek: 2/7/2005-5380/3 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 38 yaşını doldurdukları yılın sonuna kadar ek 1 inci maddede yazılı şartları haiz olarak dövizle askerlik hizmetinden yararlanmak üzere başvuran ve temel askerlik eğitimini yapanlardan, 38 yaşını doldurdukları yılın sonuna kadar ödemelerini tamamlamadıkları için kapsamdan çıkartılanlardan yurda kesin dönüş yapmış olanlar, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde başvurmaları halinde ek 1 inci madde hükümlerinden yararlanırlar.

Geçici Madde 41- (Ek: 1/3/2007-5591/1 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar göçmen statüsünde Türk vatandaşlığına geçmiş olanlardan, Türkiye'ye geldikten sonraki bir tarihte, gelmiş oldukları ülkede askerlik yaptıklarını belgeleyenler askerlik hizmetinden muaf tutulur.

Geçici Madde 42- (Ek: 5/2/2009 – 5837/15 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte tebligatsız saklı, yoklama kaçağı veya bakaya durumunda olanların askerlik şubelerine müracaat etmeleri Milli Savunma Bakanlığı tarafından Türkiye Radyo Televizyon Kurumu aracılığıyla duyurulur. Bu duyuru yükümlülere tebliğ mahiyetindedir. Yapılan duyuruya rağmen üç ay içerisinde askerlik şubesine müracaat etmeyenler hakkında tebligatlı işlemi yapılır.

Geçici Madde 43- (Ek: 1/2/2011-6108/2 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, her ne sebeple ve hangi aşamada olursa olsun dövizle askerlik hizmeti kapsamından çıkartılanlar veya ek 1 inci madde kapsamında işlem görürken bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce dövizle askerlik hizmetinden yararlanma şartlarını kaybettikleri sonradan tespit edilenlerden, dövizle askerlik hizmeti dışında halen ve fiilen

yurt içinde askerlik hizmetine başlamamış olanlar; ek 1 inci maddede yer alan şartları taşımaları halinde, durumlarını ispata yarayan belgeler ile birlikte konsoloslukları aracılığı ile askerlik şubelerine başvurmaları ve 10.000 Euro veya karşılığı yabancı ülke parasını başvuru sırasında defaten ödemeleri (...) ⁽¹⁾ halinde askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar. ⁽¹⁾

(Mülga ikinci fıkra: 30/11/2011-6252/3 md.)

Türk vatandaşlığından çıkmalarına İçişleri Bakanlığınca izin verilmiş olanlar ile Türk vatandaşlığını kaybettirilmelerine Bakanlar Kurulunca karar verilmiş olanlardan, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 2 yıl içinde vatandaşlığa alınmak üzere yetkili mercilere başvuranlar, Türk vatandaşlığına yeniden kabul edilme tarihini müteakip bir yıl içinde müracaat ettikleri takdirde, bu madde hükümlerinden yararlandırılırlar.

Bu madde hükümlerinden yararlananların dövizle askerlik hizmeti kapsamında daha önce yaptıkları ödemeler, ödeyecekleri toplam miktardan mahsup edilir.

Bu madde hükümlerinden yararlanan yükümlüler hakkında saklı, yoklama kaçağı, bakaya veya noksan hizmetli statüsünde olup her ne sebeple olursa olsun askerlik hizmetini tamamlamamaktan dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılamaz, başlatılmış olan soruşturma ve kovuşturmalara sona erdirilir.

Geçici Madde 44- (Ek: 5/2/2011-6109/2 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, ek 7 nci maddenin birinci fıkrası kapsamına giren personelden halen askerlik hizmetini yerine getirmekte olanlar, askerlik hizmetleri durdurularak terhis edilir ve görevlerine iade edilir. Bu madde ile ek 7 nci maddenin birinci ve ikinci fıkra hükümlerinden yararlanan yükümlüler hakkında; saklı, yoklama kaçağı ve bakaya suçlarından adli takibat yapılmaz ve bu suçları işlediklerinden dolayı adli tahkikata başlanılmış olanların işlemleri ile bu suçlara ilişkin kesinleşmiş kararların infazı durdurulur.

Geçici Madde 45- (Ek: 5/2/2011-6109/2 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, Emniyet Teşkilatı kadrolarında Emniyet Hizmetleri Sınıfına mensup olarak on yıl ve daha fazla süre ile görev yaptıktan sonra herhangi bir nedenle Emniyet Teşkilatından ayrılan, başka kuruma nakledilen veya meslekten ilişki kesilen personel, ek 7 nci maddenin ikinci fıkra hükümlerinden yararlandırılmaz.

Geçici Madde 46- (Ek: 30/11/2011-6252/4 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte her ne sebeple olursa olsun henüz fiili askerlik hizmetine başlamamış, 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla (bu tarih dâhil) 30 yaşından gün almış ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu ile 1111 sayılı Askerlik Kanununa tabi yükümlüler, istekleri halinde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde askerlik şubelerine başvurmaları ve 30.000 Türk Lirası parayı ödemeleri şartıyla temel askerlik eğitimine tabi tutulmaksızın askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar. Başvuruda bulunanlar, öngörülen miktarı başvuru sırasında defaten ödeyebilecekleri gibi, yarısını başvuru sırasında diğer yarısını ise başvuru tarihinden itibaren altı ay içinde de ödeyebilirler.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce herhangi bir nedenle haklarında verilen askerliğe elverişli olmadıklarına dair kararlardan dolayı askerlik hizmetinden muaf tutulmuş olanlardan istekliler, altı ay içinde askerlik şubelerine başvurmaları halinde yaş şartı aranmaksızın birinci fıkra hükümlerinden yararlanırlar.

(1) 30/11/2011 tarihli ve 6252 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle, bu fıkra da yer alan "ve süresi içinde temel askerlik eğitimini yapmaları" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Bu uygulama kapsamında ödenecek paralar, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı adına T.C. Ziraat Bankası, T. Halk Bankası ve T. Vakıflar Bankasında açılacak özel hesaba yatırılır.

Özel hesapta toplanan paralar, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde şehit yakınları, gaziler, engelliler, muhtaç erbaş ve er aileleri, Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dâhil)'ne mensup vazife malûlleri ile emniyet hizmetleri sınıfına mensup vazife malûlleriye yönelik sosyal hizmet ve yardım faaliyetlerinin finansmanında kullanılır. ⁽¹⁾

Bu madde hükümlerinden yararlanan yükümlüler hakkında saklı, yoklama kaçağı ve bakayadan dolayı idari ve adli soruşturma ve kovuşturma yapılmaz, başlatılmış olanlar sona erdirilir.

Bedelin ödeme usul ve esasları ile kaynağın kullanılmasına ilişkin diğer hususlar Bakanlar Kurulu kararı ile düzenlenir.

Geçici Madde 47- (Ek: 30/11/2011-6252/4 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce temel askerlik eğitimi süresi içinde yapmadıkları gerekçesiyle dövizle askerlik hizmeti kapsamından çıkarılanlardan, halen 1111 sayılı Kanunun ek 1 inci ve geçici 43 üncü maddelerinde belirtilen diğer yararlanma şartlarını taşıdıklarını ve bu Kanunla değiştirilmeden önceki miktarlar üzerinden ödemelerini süresi içinde tamamladıklarını konsolosluklara müracaatla belgelendirenler, muvazzaf askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar. Bunlar hakkında askerlik hizmetini yerine getirmedikleri için idari ve adli soruşturma ve kovuşturma yapılmaz, başlatılmış olanlar sona erdirilir.

Geçici Madde 48- (Ek: 30/11/2011-6252/4 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, temel askerlik eğitimlerini tamamlamalarını müteakip askerliğe elverişsiz hale gelen, vefat eden, Türk vatandaşlığından çıkmalarına izin verilen veya Türk vatandaşlığını kaybedenler ile ödeme ve temel askerlik eğitimi yükümlülüklerini süresi içinde tamamladıklarından kesin terhise hak kazananlara geri ödeme yapılmaz.

Geçici Madde 49- (Ek: 30/11/2011-6252/4 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce dövizle askerlik hizmetinden yararlanmak üzere başvuranlar hakkında, başvuru tarihinde yürürlükte olan mevzuat hükümleri uygulanır. Ancak, bu yükümlüler temel askerlik eğitimine tabi tutulmazlar.

Geçici Madde 50- (Ek: 22/5/2012-6318/21 md.)

Temel askerlik eğitimlerini tamamladıktan sonra herhangi bir nedenle bedelli veya dövizli askerlik hizmeti kapsamından çıkarılan yükümlüler, istekleri halinde diğer şartları yerine getirmek kaydıyla geçici 46 ncı maddeden istifade ettirilirlir. Ancak, geçici 46 ncı maddede düzenlenen altı aylık süre bu kişiler için on iki ay olarak uygulanır.

Geçici Madde 51- (Ek: 31/1/2013-6413/46 md.)

Geçici 46 ncı madde kapsamında olup fiilen askerlik hizmetine başlamamış olanlardan; anılan maddede öngörülen miktarın yarısını ödemek suretiyle başvurusu kabul edilenler ile şartları taşıdığı hâlde 15/6/2012 tarihine kadar başvuruda bulunmamış olanlardan kalan miktarı veya tamamını bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde defaten ödeyenler temel askerlik eğitimine tabi tutulmaksızın askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar.

(1) 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "özürlüler" ibaresi "engelliler" şeklinde değiştirilmiştir.

Fiili askerlik hizmetine 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu uyarınca başladıktan sonra herhangi bir nedenle bu Kanun kapsamından çıkarılarak noksan hizmetli olarak aranan yükümlüler, istekleri hâlinde diğer şartları taşımaları ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde 30.000 Türk Lirası parayı defaten ödemeleri şartıyla geçici 46 ncı maddeden istifade ettirilirlir.

Geçici Madde 52 – (Ek: 10/12/2014-6582/1 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte her ne sebeple olursa olsun henüz fiilî askerlik hizmetine başlamamış ve 1 Ocak 1988 tarihinden (bu tarih dâhil) önce doğan 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu ile 1111 sayılı Askerlik Kanununa tabi yükümlüler; istekleri hâlinde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde askerlik şubelerine veya yurt dışı temsilciliklerine başvurmaları ve 18.000 Türk lirası veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuruna göre ödeme tarihindeki karşılığı kadar konvertibl yabancı ülke parasını defaten ödemeleri şartıyla temel askerlik eğitimine tabi tutulmaksızın askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar.

Her ne sebeple olursa olsun daha önce bedelli veya dövizli askerlik hizmeti kapsamında çıkarılanlardan yaş şartını taşıyanlar, istekleri halinde birinci fıkra hükümlerinden yararlanırlar.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sağlık sebebiyle haklarında verilen askerliğe elverişli olmadıklarına dair kararlardan dolayı askerlik hizmetinden muaf tutulanlar da istekleri hâlinde yaş şartı aranmaksızın birinci fıkra hükümlerinden yararlanırlar.

Bu uygulama kapsamında ödenecek paralar, Savunma Sanayii Destekleme Fonu adına T.C. Ziraat Bankası, T. Halk Bankası ve T. Vakıflar Bankasında açılacak hesaba yatırılır.

Bu madde hükümlerinden yararlanan yükümlüler hakkında saklı, yoklama kaçağı ve bakayadan dolayı idari ve adli soruşturma ve kovuşturma yapılmaz, başlatılmış olanlar sona erdirilir ve bu suçlara ilişkin kesinleşmiş idari para cezaları tahsil edilmez.

Bedelin ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Millî Savunma Bakanlığınca belirlenir.

Geçici Madde 53 – (Ek: 14/1/2016- 6661/2 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce dövizle askerlik hizmetinden yararlanmak üzere başvuranlardan, ek 1 inci maddede belirtilen şartları taşıyanlar, 1.000 Avro veya karşılığı kadar yönetmelikte belirtilen yabancı ülke parasını ödemiş olmak kaydıyla askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 38 yaşını tamamladıkları yılın sonuna kadar dövizle askerlik hizmetinden yararlanmak üzere başvurmayanlar ile başvurdukları hâlde döviz ödemelerini tamamlamadıkları için dövizle askerlik hizmeti kapsamında çıkartılanlardan ek 1 inci maddedeki şartları taşıyanlar, 31 Aralık 2017 tarihine kadar 1.000 avro veya karşılığı kadar yönetmelikte belirtilecek yabancı ülke parasını başvuru sırasında defaten ödemeleri kaydıyla muvazzaf askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar.

Yukarıdaki fıkralar kapsamına girenlerin fazladan yaptıkları ödemeler iade edilmez.

Geçici Madde 54 – (Ek: 31/10/2016-KHK-678/12 md.)

15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsü ve terör eylemi ile bu eylemin devamı niteliğindeki eylemlere, görevi olmadığı halde mukavemet ederken şehit olanların kendinden olma erkek çocukları ile aynı anne ve babadan kardeşlerinin tamamı hakkında, 10 uncu maddenin birinci fıkrasının (9) numaralı bendinin (b) alt bendinin ikinci paragrafında düzenlenen hükümler uygulanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Millî Savunma Bakanlığınca belirlenir.

Madde 112 – İşbu Kanunun bedeli nakdiye ait 105 inci maddesi hükmü neşri tarihinden ve diğer ahkamı neşrinden beş ay sonra mer'î dir.

Madde 113 – Asakiri nizamiyenin sureti ahzini mübeyyin 23 Safer 1304 ve 13 Teşrinisani 1302 tarihli kanun ile 16 Cemaziyelahir 1332 ve 29 Nisan 1330 tarihli mükellefiyeti askeriye kanunu muvakkati ve zeyilleri mülğadır. 1302 tarihli kanun mucibince bedeli nakdi vermiş olanların hukuku mahfuzdur.

Madde 114 – İşbu kanunun icrayı ahkamına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

**1111 SAYILI KANUNDA EK VE DEĞİŞİKLİK YAPAN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRDIĞI KANUN VE HÜKÜMLERİ
GÖSTERİR LİSTE**

Yürürlükten Kaldırılan Kanun veya Kanun Hükümleri	Yürürlükten Kaldırılan Mevzuatın Tarihi	Sayısı	Maddesi
4/4/1929 tarih ve 1413 sayılı Kanununun 2 ve 3. Maddeleri ile 2/7/1932 tarih ve 2053 sayılı ve 29/5/1933 tarih ve 2238 sayılı kanunlar	20/11/1935	2850	2
13/12/1934 tarih ve 2607 sayılı Kanun	29/1/1936	2907	2
21/6/1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 71, 72, 73 üncü maddeleri	11/8/1941	4109	14
7/6/1926 tarih ve 908 sayılı ve 13/4/1933 tarih ve 2138 sayılı Kanunlar	15/12/1941	4152	2
6/1/1941 tarih ve 3972 sayılı Kanun	21/1/1942	4173	2
21/6/1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 10/4/1944 tarih ve 4541 sayılı kanunda yazılı muhtarlığa ait vazifeler hakkındaki hükümler	10/4/1944	4541	24
21/6/1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununa Ek 19/6/1952 tarih ve 5968 sayılı kanun	11/7/1956	6794	4
21/6/1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 1.maddesinin son fıkrası	4/1/1961	211	119
21/6/1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununa Ek 11/7/1956 tarih ve 6794 sayılı kanun	27/2/1962	33	1
21/6/1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 6,15, 16,18,19,33 ve 34 üncü maddeleri ile aynı kanunun 2 nci maddesinin 4 üncü fıkrası ve 11 inci fıkrasının son cümlesi ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile Ek ve Değişikliklerinin bu kanuna aykırı diğer hükümleri; 25 Nisan 1938 tarih ve 3370 sayılı Kanun; 18 Temmuz 1963 tarih ve 291 sayılı kanun; 9 Mayıs 1967 tarih ve 865 sayılı Kanun (Ayrıca 1111 sayılı Askerlik Kanununun muhtelif maddelerinde yer alan artık erat, ruhsatlı erat ibareleri, bu ibareleri ihtiva eden maddelerden çıkarılmıştır.)	27/7/1970	1315	3
16/6/1927 tarih ve 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu ile 21/6/1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun bu kanuna aykırı hükümleri	27/7/1970	1316	3
21/6/1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 104, 105, 106, 107, 108 ve 111 nci maddeleri	20/11/1984	3081	2

**1111 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Kanun No	Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler	Yürürlüğe giriş tarihi
1413	-	15/4/1929
1507	-	9/6/1929
1958	-	18/5/1932
1988	-	31/5/1932
2053	-	6/7/1932
2138	-	19/4/1933
2238	-	1/6/1933
2607	-	22/12/1934
2850	-	30/11/1935
2907	-	5/2/1936
3027	-	22/6/1936
3174	-	28/5/1937
3370	-	2/5/1938
3810	-	2/5/1940
3899	-	31/7/1940
3917	-	19/9/1940
3920	-	19/9/1940
3972	-	15/1/1941
4092	-	12/7/1941
4102	-	15/8/1941
4109	-	15/8/1941
4152	-	22/12/1941
4173	-	26/1/1942
4416	-	27/5/1943
4541	-	15/4/1944
4576	-	9/6/1944
5010	-	21/2/1947
5673	-	1/10/1950
5968	-	28/6/1952
6518	-	1/4/1955
6794	-	1/8/1956
6867	-	24/12/1956
211	57-70 inci maddeleri Diğer hükümleri	1/3/1961 27/5/1961
303	-	23/5/1961
341	-	14/8/1961
33	-	7/3/1962
164	-	1/2/1963
291	-	26/7/1963

Kanun No	Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler	Yürürlüğe giriş tarihi
350	–	24/10/1963
865	–	18/5/1967
975	–	30/12/1967
1315	–	1/8/1970
1825	–	9/6/1974
1892	–	4/5/1975
1983	–	8/5/1976
2152	–	29/6/1978
2299	–	30/3/1980
2338	–	14/11/1980
2539	–	27/11/1980 tarihinden geçerli olmak üzere 24/10/1981
2550	–	10/11/1981
2639	–	19/3/1982
2778	–	13/1/1983
2973	–	7/2/1984
3031	1.madde Diğer maddeleri	1/3/1985 9/7/1984
3081	–	1/12/1984
3358	–	28/4/1987
3478	–	25/10/1988
3775	–	27/2/1992
3802	–	1/6/1992
4414	–	25/7/1999
4418	–	29/7/1999
4459	–	4/11/1999
4679	–	20/6/2001
4823	–	15/3/2003
4861	–	6/6/2003
5217	Ek Madde	21/1/2005
5380	35, Ek Madde 1, Geçici Madde 39, 40	6/7/2005

**1111 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA
ANAYASA MAHKEMESİ İPTAL KARARLARININ
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	1111 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5591	Geçici Madde 41	7/3/2007
5713	36, 77, 78	28/11/2007
5716	83, 84, 85, 87, 94	4/12/2007
5768	35	24/6/2008
5769	103	24/6/2008
5837	2, 10, 14, 21, 22, 23, 24, 25, 30, 39, 43, 44, 45, 47, 86, 89, Geçici Madde 42	13/2/2009
6082	77	10/12/2010
6108	Ek Madde 6, Geçici Madde 43	8/2/2011
6109	Ek madde 7, Geçici Madde 44 ve 45	8/2/2011
6217	47, 86 ve 89	14/4/2011
6252	Ek Madde 1, 3, Geçici Madde 43, 46, 47, 48, 49	15/11/2011
6318	4, 11, 12, 13, 14, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 35, 36, 37, 38, 40, 42, 48, 49, 54, 55, 62, 66, 67, 70, 75, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 101, 103, Geçici Madde 50	3/4/2012
6336	77	30/6/2012
6413	77, 80, Geçici Madde 51	16/2/2013
6462	67, 68, Geçici Madde 46	3/5/2013
6496	77, 79, 80, Ek Madde 8, Ek Madde 9	31/7/2013
6519	8, 39, 47, 53, 78, 89	22/2/2014

Değiştiren Kanunun/KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	1111 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
6582	Geçici Madde 52	13/12/2014
6586	2, 10, 28, 77,	3/2/2015
6661	Ek Madde 1, Geçici Madde 53	27/1/2016
KHK/674	14, 62	1/9/2016
KHK/676	10, 14, 26, 28, 41, 86	29/10/2016
KHK/678	Geçici Madde 54	22/11/2016
KHK/680	10, 77	6/1/2017
KHK/691	Ek Madde 10	22/6/2017